

**2019 (ORTAOKUL) TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM
PROGRAMI'NIN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE
GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ**

Cansu AYBAR

Yüksek Lisans Tezi

Türkçe ve Sosyal Bilimler EĞitimi Ana Bilim Dalı

Doç. Dr. Mehrali CALP

AĞRI-2022

(Her hakkı saklıdır.)

T.C.
AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

Cansu AYBAR

2019 (ORTAOKUL) TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN
ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZ DANIŞMANI
Doç. Dr. Mehrali CALP

AĞRI-2022

LİSANASÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

TEZ ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğın göre hazırlamış olduğum tezin “2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’nın Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi” adlı tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım.

Lisansüstü Eğitim-Öğretim yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca gereğinin yapılmasını arz ederim.

☐

Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.

24/05/2022

Cansu AYBAR

T.C.
AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

TEZ KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Doç. Dr. Mehrali CALP danışmanlığında, Cansu AYBAR tarafından hazırlanan bu çalışma 24/05/2022 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından. Türkçe ve Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan :	Dr. Öğr.Üyesi Taceettin ŞİMŞEK	İmza:
Jüri Üyesi :	Doç. Dr. Mehrali CALP	İmza:
Jüri Üyesi :	Doç. Dr. Ahmet AKÇAY	İmza:

Yukarıdaki imzalar adı geçen öğretim üyelerine ait olup

Enstitü Yönetim Kurulunun 24/05/2022 tarih ve . . . / nolu kararı ile
onaylanmıştır.

.... /...../.....

Prof. Dr. İbrahim HAN
Enstitü Müdürü

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	viii
ABSTRACT	ix
ÖNSÖZ.....	x
KISALTMALAR	xi
TABLolar DİZİNİ	xii
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Çalışmanın Önemi	2
1.3. Çalışmanın Amacı.....	2
1.4. Araştırmanın Problemi.....	3
1.5. Sınırlılıklar	4
1.6. Varsayımlar.....	4
1.7. Tanımlar.....	5
İKİNCİ BÖLÜM	6
2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE ALANYAZIN TARAMASI	6
2.1. Kuramsal Çerçeve.....	6
2.1.1. Eğitim Programı	6
2.1.2. Öğretim Programı.....	6
2.1.3. Ders Programı	7
2.1.4. Örtük Program.....	7
2.1.5. Türkçe Öğretim Programlarının Tarihsel Gelişimi	7
2.1.6. 1924 İlk Mektepler Müfredat Programı	8
2.1.7. 1926 İlk Mektep Türkçe Müfredat Programı	8
2.1.8. 1929 Orta Mektep Türkçe Programı	9
2.1.9. 1930 İlk Mektep Türkçe Müfredat Programı	9
2.1.10. 1931-1932 Ders Senesi Tadilat-ı Türkçe Programı	9
2.1.11. 1938 İlkokul Türkçe Programı	9
2.1.12. 1948 İlkokul Türkçe Programı	10
2.1.13. 1949 Ortaokul Türkçe Programı	10
2.1.14. 1968 Türkçe Programı.....	10

2.1.15. 1981 Türkçe Dersi Eğitim Programı	10
2.1.16. 2005-2006 Türkçe Dersi Öğretim Programı	11
2.1.17. 2009 Türkçe Dersi Öğretim Programı.....	12
2.1.18. 2015 Türkçe Dersi Öğretim Programı.....	14
2.1.19. 2017 Türkçe Dersi Öğretim Programı.....	15
2.1.20. 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı.....	16
2.2. Literatür Taraması.....	30
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	35
3. YÖNTEM.....	35
3.1. Çalışma Maddesi/Nesnesi.....	35
3.2. Evren ve Örneklem	35
3.3. Verilerin Toplanması	36
3.4. Verilerin Analizi ve Yorumlanması.....	36
3.5. Geçerlik ve Güvenirlik.....	36
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	37
4. BULGULAR VE YORUM.....	37
4.1. Çalışmaya Katılan Öğretmenlerin Cinsiyet ve Mesleki Hizmet Sürelerine İlişkin Bilgiler.....	37
4.2. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki Genel Amaçlara Yönelik Bulgular.....	37
4.3. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda Yer Alan Özel Amaçlara Yönelik Bulgular	38
4.4. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın Kazanımlarına Yönelik Bulgular	39
4.4.1. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı Kazanımlarının İçeriklerine Yönelik Bulgular	39
4.4.2. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki Kazanımların Sayılarına Yönelik Bulgular.....	41
4.5. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki Öğrenme Alanlarına Yönelik Bulgular.....	42
4.5.1. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı' ndaki Dinleme Alanına Yönelik Bulgular	42

4.5.2. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki Konuşma Alanına Yönelik Bulgular	43
4.5.3. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki Okuma Alanına Yönelik Bulgular	44
4.5.4. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki Yazma Alanına Yönelik Bulgular	45
4.6. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki Dil Bilgisi Alanına Yönelik Bulgular	47
4.7. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda Yer Alan Temalara Yönelik Bulgular	48
4.8. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda Yer Alan Metin ve Metin Türlerine Yönelik Bulgular	49
4.9. Ortaokul Türkçe Ders Kitapları ile 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki Kazanımların Uygunluğuna Yönelik Bulgular	50
4.10. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki Değerler ve Yetkinliklere Yönelik Bulgular	51
4.11. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki Ölçme Değerlendirme Anlayışına Yönelik Bulgular	53
BEŞİNCİ BÖLÜM	55
5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	55
5.1. Sonuç	55
5.2. Tartışma	59
5.2.1. 2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programı'ndaki Genel/Özel Amaçlara Yönelik Sonuçların Tartışılması	59
5.2.2. 2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programı'ndaki Kazanımlara Yönelik Sonuçların Tartışılması	59
5.2.3. 2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programı'ndaki Öğrenme Alanlarına Yönelik Sonuçların Tartışılması	60
5.2.4. 2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programı'ndaki Dil Bilgisi Alanına Yönelik Sonuçların Tartışılması	61
5.2.5. 2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programı'ndaki Ele Alınan Temalara Yönelik Sonuçların Tartışılması	62

5.2.6. 2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programı'ndaki Metin ve Metin Türlerine Yönelik Sonuçların Tartışılması.....	62
5.2.7. Ortaokul Türkçe Ders Kitaplarındaki Etkinlikler ile 2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programı'ndaki Kazanımların Uygunluğuna Yönelik Sonuçların Tartışılması	62
5.2.8. 2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programı'ndaki Değerler ve Yetkinliklere Yönelik Sonuçların Tartışılması	63
5.2.9. 2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programı'ndaki Ölçme Değerlendirme Anlayışına Yönelik Sonuçların Tartışılması	63
5.3. Öneriler	64
KAYNAKÇA	66
EKLER.....	71
ÖZGEÇMİŞ.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

2019 (ORTAOKUL) TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Mehrali CALP

2022, 92 sayfa

Jüri: Doç. Dr. Mehrali CALP

Dr. Öğr. Üyesi Taceettin ŞİMŞEK

Doç. Dr. Ahmet AKÇAY

Bu çalışmanın amacı, 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan genel amaçlar, özel amaçlar, kazanımlar, öğrenme alanları, dilbilgisi alanı, temalar, metin türleri, değerler, yetkinlikler, ölçme ve değerlendirme hakkında Türkçe öğretmenlerinin görüşlerini belirlemektir.

Çalışma nicel araştırma yöntemine uygun olarak düzenlenmiş olup veriler anket tekniği ile toplanmıştır. Programın değerlendirilmesinin yapılabilmesi için programda ele alınan başlıklara dikkat edilerek araştırmacı tarafından 20 soruluk 5'lilikert tipi anket hazırlanmıştır. Hazırlanan anket, İstanbul, Ankara, Denizli, Antalya, Trabzon, Ağrı ve Gaziantep illerinden random usulüyle seçilen devlet ortaokullarında görev yapan 750 Türkçe öğretmenine çevrimiçi olarak gönderilmiştir. Katılımcıların verdikleri cevaplar yine aynı şekilde elektronik ortamda kayıt altına alınmıştır. Verilerin analizinde cevaplar yüzdelik ve kişi sayısı olarak belirlenmiştir.

Çalışma sonucunda araştırmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin çoğu 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan; genel amaçlar, özel amaçlar, kazanımlar, öğrenme alanları, dil bilgisi, temalar, metin türleri, değerler, yetkinlikler, ölçme ve değerlendirme başlıklarına yönelik olumlu görüş bildirmişlerdir.

Katılımcılar ders kitaplarındaki etkinliklerin programın kazanımlarıyla uyumlu olmadığı yönünde görüş bildirmiştir. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan dört temel beceri alanı ile ilgili kazanımların içerik ve sayıları yeterli görülürken dinleme/izleme, konuşma ve yazma alanlarına yönelik kazanımların içerik ve sayı bakımından yeterli olup olmadığı hususunda kararsız kalan katılımcılar da bulunmaktadır.

2022, 92 sayfa

Anahtar Kelimeler: 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı, amaç, kazanım, öğrenme alanı, içerik, yetkinlik.

ABSTRACT

POST MASTER'S THESIS

2019 (SECONDARY SCHOOL) TURKISH LESSON TEACHING PROGRAM EVALUATION ACCORDING TO TEACHER'S OPINIONS

2022,92 page

Thesis Advisor: Assoc. Prof. Dr. Mehrali CALP

Jury: Assoc. Prof. Dr. Mehrali CALP

Dr. Asst. Member Tacettin ŞİMŞEK

Assoc. Prof. Dr. Ahmet AKÇAY

The aim of this study is to determine the opinions of Turkish teachers about the general objectives, special objectives, achievements, learning areas, grammar area, themes, text types, values, competencies, measurement and evaluation in the 2019 (Middle School) Turkish Language Curriculum.

The study was organized in accordance with the quantitative research method and the data were collected by questionnaire technique. In order to evaluate the program, a 5-point Likert-type questionnaire with 20 questions was prepared by the researcher, paying attention to the topics covered in the program. The prepared questionnaire was sent online to 750 Turkish teachers working in public schools (middle) selected randomly from the provinces of Istanbul, Ankara, Denizli, Antalya, Trabzon, Agri and Gaziantep. The answers given by the participants were also recorded electronically in the same way. In the analysis of the data, the answers were determined as percentage and number of people.

As a result of the study, most of the Turkish teachers who participated in there search included in the 2019 (Middle School) Turkish Lesson Curriculum; They expressed positive opinions on general purposes, special goals, acquisitions, learning areas, grammar, themes, text types, values, competencies, measurement and evaluation.

The participants expressed their opinion that the activities in the text books should be compatible with the achievements of the program. While the content and number of the achievements related to the four basic skill are as in the 2019 (Secondary School) Turkish Language Curriculum are considered sufficient, there are also participants who are undecided about whether the acquisitions in the areas of listening/watching, speaking and writing are sufficient in terms of content and number.

2022, 92 page

Keywords: 2019 Turkish Curriculum, purpose, achievement, learning area, content, competence.

ÖNSÖZ

Bireyin günlük hayatta kendini ifade edebilmesi, iletişim becerisinin gelişmesinin temelinde dil kullanımı yer almaktadır. Ailede başlayıp eğitim hayatında devam eden bu süreçte birey ana dil becerisinin doğru kullanımı yönünden okulda desteklenmektedir. Ana dil eğitimi okullarda Türkçe dersi başlığı altında verilmektedir. Türkçe dersi; alt sınıflardan üst sınıflara kadar temel ders olarak verilmesi, ders saatlerinin fazlalığı, temel dil becerilerinin kazandırılması bakımından önemlidir.

Türkçe dersinin belirlenen hedeflere ulaşması için bir program gereklidir. Türkçe dersi öğretim programları da dersin hedeflerine planlı bir şekilde ulaşması için hazırlanmıştır. Programlar ihtiyaçlara göre zaman zaman yeniden düzenlenebilmektedir. Türkçe öğretim programları da geçmişten günümüze kadar ihtiyaçlar doğrultusunda sürekli değişiklik göstermiş ve yeniden düzenlenmiştir.

Bu çalışmada 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmiştir. Çalışmanın birinci bölümünde program kavramının tanımı, çalışmanın önemi, çalışmanın amacı, sınırlılıklar, tanımlara yer verilmiştir. İkinci bölümde ise kuramsal çerçeve ve Türkçe dersi öğretim programıyla ilgili son yıllarda yayımlanan alanyazın taramasına yer verilmiştir. Üçüncü bölümde yöntem kısmına yer verilmiştir. Bu bölümde çalışma maddesi/nesnesi, çalışma grubu, evren ve örneklem, verilerin toplanması, verilerin analizine yer verilmiştir. Dördüncü bölümde ise bulgular ve yorum kısmına yer verilmiştir. Beşinci bölümde ise sonuç, tartışma ve öneriler yer almıştır. Kaynakça kısmında ise çalışmada yararlanılan kaynaklar sıralanmıştır.

Bu çalışmanın oluşmasına katkı sağlayan, Yüksek lisans sürecimde iyi bir araştırmacı olmam için çalışmalarımı titizlikle inceleyen her soruma sabır ve anlayışla cevap veren bu yolda bilgi ve tecrübesiyle bana yol gösteren danışanı olmaktan gurur duyduğum Doç. Dr. Mehrali CALP' a, tezimde yer alan anket çalışmasının güvenilirliği ve geçerliliği konusunda alan bilgisi ile yardımcı olan hocalarım Prof. Dr. Yusuf Tepeli'ye ve Doç. Dr. Ahmet Zeki Güven'e teşekkür ederim. Ayrıca uzun ve yorucu olan bu süreçte desteğini hiçbir zaman esirgemeyen anneme, babama, kardeşime, eşime ve dostlarıma çok teşekkür ederim.

24/05/2022
Cansu AYBAR

KISALTMALAR

MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
TDÖP	: Türkçe Dersi Öğretim Programı
TDK	: Türk Dil Kurumu
BEP	: Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 2. 1. 5, 6, 7 ve 8. Sınıf Dinleme/İzleme Öğrenme Alanı Kazanımları	22
Tablo 2. 2. 5, 6, 7 ve 8. Sınıf Konuşma Öğrenme Alanları Kazanımları	23
Tablo 2. 3. 5, 6, 7 ve 8. Sınıf Okuma Öğrenme Alanları Kazanımı	25
Tablo 2. 4. 5, 6, 7 ve 8. Sınıf Yazma Öğrenme Alanı Kazanımları	26
Tablo 2. 5. 5, 6, 7 ve 8. Sınıf Dil Bilgisi Alanıyla İlişkili Kazanımlar	29
Tablo 4. 1. Öğretmenlerin Cinsiyet Bilgileri	37
Tablo 4. 2. Öğretmenlerin Mesleki Hizmet Süreleri	37
Tablo 4. 3. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'na Yer Alan Genel Amaçların Programın Hedefleri Ortaya Koyma Yeterliliği	37
Tablo 4. 4. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'na Yer Alan Özel Amaçların Programın Hedefleri Ortaya Koyma Yeterliliği	38
Tablo 4. 5. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı Kazanımlarının Türkçe Sevgisi Oluşturma Yeterliliğine Yönelik Görüşler	39
Tablo 4. 6. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı Kazanımlarının Teknolojinin Doğru Kullanımını Desteklemesine Yönelik Görüşler	40
Tablo 4. 7. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı Kazanımlarının Problem Çözme ve Eleştirel Düşünmeyi Desteklemesine Yönelik Görüşler	40
Tablo 4. 8. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi öğretim Programı'ndaki Kazanım Sayılarının Yeterliliğine İlişkin Görüşler	41
Tablo 4. 9. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı' ndaki Öğrenme Alanlarının Yeterliliğine İlişkin Görüşler	42
Tablo 4. 10. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda Dinleme/İzleme Alanına Yönelik Kazanımların Yeterliliği	43
Tablo 4. 11. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda Konuşma Alanına Yönelik Kazanımların Yeterliliği	44
Tablo 4. 12. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda Okuma Alanına Yönelik Kazanımların Yeterliliği	44
Tablo 4. 13. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda Yazma Alanına Yönelik Kazanımların Yeterliliği	45
Tablo 4. 14. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda Dil Bilgisi Alanının	

Okuma/Yazma Alanı ile İlişkilendirilmesi.....	47
Tablo 4. 15. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda Dil Bilgisi Kazanımlarının Sıralanışı	48
Tablo 4. 16. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda Yer Alan Temaların Yeterliliği.....	49
Tablo 4. 17. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda Yer Alan Metin ve Metin Türlerinin Uygunluğu	49
Tablo 4. 18. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda Metni Anlamaya Yönelik Kazanımların Sürekliliği.....	50
Tablo 4. 19. Ortaokul Türkçe Ders Kitaplarının 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı Kazanımlarına Uygunluğu.....	50
Tablo 4. 20. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda Yer Alan Değerler ile İlgili Katılım Oranı	51
Tablo 4. 21. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda Yer Alan Yetkinlikler ile İlgili Katılım Oranı.....	52
Tablo 4. 22. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda Ele Alınan Süreç Temelli Ölçme ve Değerlendirme Anlayış ile ilgili Katılım Oranı	53

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ

Bu bölümde çalışmaya konu olan problem durumu, çalışmanın önemi, çalışmanın amacı, çalışmanın kapsamını oluşturan sınırlılıklar yer almaktadır.

1.1. Problem Durumu

Eğitim, bireyin millî, manevi ve kültürel değerler başta olmak üzere, yetenek, beceri, tutum, estetik duyarlılık gibi davranışları kazanmasını amaçlayan bir süreçtir (MEB, 2017). Bu süreç yaşam boyu devam etmektedir. Yaşam boyu devam eden bu süreçte istendik davranışların bireye kazandırılması için ülkelerdeki eğitim kurumlarına büyük sorumluluk düşmektedir. Eğitim kurumları bireyleri toplumsal değişimlere hazırlamak, toplumsal ilişkileri geliştirmek, bireylerin belli donanımlara sahip olmasını sağlamak gibi amaçlar belirler. Bu amaçları gerçekleştirmek için de eğitim belli bir sistem dâhilinde yürütülür. Eğitim sisteminin de en önemli öğeleri öğrenci, öğretmen ve programdır. Bu öğeler birbiriyle uyumlu olduğu sürece belirlenen hedefe ulaşılmaktadır. Hedeflere ulaşılması için sistem içinde sürekli ihtiyaçlar doğrultusunda değişiklikler yapılmaktadır. Eğitim sisteminde yapılan düzenlemeler programa yansıtıldığı sürece anlam kazanır. Eğitim alanında program kavramı, yapılacak bir işin bölümlerini, bölüm sırasını ve zamanını gösteren tasarı, yetişek olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2022). Çağın şart ve ihtiyaçlarına göre eğitim alanında sürekli değişme ve gelişmeler meydana gelmektedir. Bu değişikliklerin bir plan ve program çerçevesinde olması gerekir. Değişikliklerin programa yansıtılması ve programların yenilenmesi program geliştirme alanını oluşturmaktadır. Program geliştirme en genel anlamıyla eğitim programlarının tasarlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ve değerlendirme sonucu elde edilen veriler doğrultusunda yeniden düzenlenmesi sürecidir (Calp ve Aslan, 2019). Program geliştirme, bir program taslağının oluşturulup, düzenlenip yayınlanmasına kadar devam eden uzun bir süreci kapsamaktadır. Programı geliştirirken hedef belirlenir ve bu doğrultuda program hazırlanır. Program geliştirmede ele alınan yaklaşım o programın anlayışını belirler ve bu yaklaşım hedefte istenilen ürüne etki eder. Program geliştirme sürecinin en son ve

en önemli ayağı olan değerlendirme ise, “gözlem ve çeşitli ölçme araçları ile eğitim programlarının etkililiği hakkında veri toplama, elde edilen verileri programın etkililiğinin işaretçileri olan ölçütlerle karşılaştırıp yorumlama ve programın etkililiği hakkında karar verme sürecidir” (Erden, 1998, 10). Geçmişten günümüze birçok program geliştirme yaklaşımları benimsenmiştir. Bu yaklaşımları belirlemede o programın hangi felsefe ile ele alındığı önemlidir. Eğitim sisteminde birçok farklı program geliştirme modelleri mevcuttur. Eğitimin hedefinde insan olduğu için program geliştirme modelleri, felsefe ve psikoloji alanları ile yakından ilgilidir. Bu iki alanın değerler dizisi program geliştirme modellerini şekillendirir. Programda benimsenen model o dönemin eğitim anlayışıyla ilişkilidir.

Türkiye’de bireyleri değişen şart ve ihtiyaçlara hazırlamak amacıyla 2005 yılında MEB bünyesinde eğitim anlayışında değişime gidilmiştir. 2005 yılında programlardaki bu değişiklikler pilot uygulamasından sonra 2006-2007 eğitim öğretim yılında uygulanmaya başlanmıştır. Bu uygulama 2009, 2015, 2017, 2018 ve 2019 Programlarında da uygulanmıştır. Eğitim anlayışındaki bu gelişme program geliştirmedeki diğer alanları da etkilemiştir. Program geliştirme alanının öncelikle belli alanlara yönelik olarak ayrılması ve o alana ait programları tasarlayıp geliştirmesi söz konusudur. Programlar alanlarına göre eğitim programı, öğretim programı, ders programı, örtük program şeklinde alanlara ayrılır. Program alanlarının kavramsal tanımına ikinci bölümde yer verilmiştir.

1.2. Çalışmanın Önemi

Bu çalışmada 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı, programın uygulayıcıları olan Türkçe öğretmenlerinin görüşlerine göre değerlendirilmiştir. Çalışma program hakkında geri bildirimler vermesi açısından oldukça önemlidir. Ayrıca çalışma sonucunda elde edilen bulgular, ileriki yıllarda hazırlanacak Türkçe öğretim programlarına kaynaklık etmesi açısından da değerlidir.

1.3. Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programında yer alan genel amaçlar, özel amaçlar, kazanımlar, öğrenme alanları, dil bilgisi alanı, temalar, metin türleri, değerler, yetkinlikler, ölçme ve değerlendirme hakkında Türkçe

öğretmenlerinin görüşlerini belirlemektir.

1.4. Araştırmanın Problemi

Bu araştırmanın problem cümlesi, “2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programı ile ilgili Türkçe öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?” şeklinde oluşturulmuştur. Bu problemden hareketle alt problemler şu şekildedir:

Alt problemler

Türkçe öğretmenlerinin;

1. 2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programı’nın genel amaçları hakkında görüşleri nelerdir?
2. 2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programı’nın özel amaçları hakkında görüşleri nelerdir?
3. 2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programı’ndaki kazanımlara ilişkin görüşleri nelerdir?
 - a) 2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programındaki kazanımların içeriğine yönelik görüşleri nelerdir?
 - b) 2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programı’ndaki kazanımların sayılarına yönelik görüşleri nelerdir?
4. 2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programı’ndaki öğrenme alanlarına yönelik görüşleri nelerdir?
 - a) 2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programı’ndaki dinleme/izleme alanına yönelik görüşleri nelerdir?
 - b) 2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programındaki konuşma alanına yönelik görüşleri nelerdir?
 - c) 2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programındaki okuma alanına yönelik görüşleri nelerdir?
 - d) 2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programı’ndaki yazma alanına yönelik görüşleri nelerdir?

5. 2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programı'ndaki dil bilgisi alanına yönelik görüşleri nelerdir?

6. 2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programı'nda yer alan temalar ile ilgili görüşleri nelerdir?

7. 2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programı'nda yer alan metin türleri ile ilgili görüşleri nelerdir?

8. Ortaokul Türkçe ders kitaplarındaki etkinlikler ile 2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programı'ndaki kazanımların uygunluğu ile ilgili görüşleri nelerdir?

9. 2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programı'nda yer alan değerler ile ilgili görüşleri nelerdir?

10. 2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programı'nda yer alan yetkinlikler ile ilgili görüşleri nelerdir?

11. 2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programı'nda yer alan ölçme ve değerlendirme anlayışı ile ilgili görüşleri nelerdir?

1.5. Sınırlılıklar

1. Çalışma 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı ile sınırlı tutulmuştur.

2. Araştırmanın içeriği ankete verilen cevaplar ile sınırlandırılmıştır.

3. Çalışma İstanbul, Ankara, Denizli, Antalya, Trabzon, Ağrı ve Gaziantep illerinde görev yapan Türkçe öğretmenlerinin görüşleriyle sınırlı tutulmuştur.

1.6. Varsayımlar

1. Araştırmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin veri toplama aracına gerçek düşüncelerini yansıttığı varsayılmıştır.

2. Araştırmaya katılan 750 katılımcının konu hakkında Türkçe öğretmenlerinin genel görüşlerinin yansıttığı varsayılmıştır.

3. Araştırmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nı bildiği varsayılmıştır.

1.7. Tanımlar

Program: İzlenen yol, plan

Program Geliştirme: Okulun amaçlarını etkinlikle gerçekleştirmek ve gerçekleştirmek üzere düzenlenen muhteva ve faaliyetlerin uygun, yöntem, teknik araç ve gereçlerle geliştirilmesine yönelik koordine çabaların tümüdür.

Türkçe Öğretmeni: Okuma yazma dinleme konuşma becerilerin gelişimi, ana dili bilincinin gelişmesini sağlayan dil bilgisi konularını öğreten, Türkçeyi kurallarına uygun düzgün ve etkili kullanabilen ve bunu öğreten kişidir.

Öğretim Programı: Öğretim programı; ders ve konuları kapsayan plan, ders, programıdır.

Türkçe Öğretim Programı: Türkçe dersinin amaçlarının öğrenciye kazandırılması için eğitim kurumlarında izlenen program, kılavuz.

İKİNCİ BÖLÜM

2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE ALANYAZIN TARAMASI

2.1. Kuramsal Çerçeve

2.1.1. Eğitim Programı

Eğitim ve öğretim kavramları karıştırıldığı gibi bu alanlara ait program ifadeleri de karıştırılmakta ya da benzer olduğu sanılmaktadır. Eğitim programı; eğitimdeki bütün düzenlemeleri kapsayan programdır. Öğrencinin belirtilmiş amaca ulaşabilmesi için diğer bir deyimle davranışında istenilen değişikliğin meydana gelebilmesi için ayrıntılı olarak yapılan planlamaya eğitim programı denir (Doğan, 1997). Eğitim, yaşam boyu devam eden bir süreçtir. Yaşam boyu devam eden bir süreç olduğu için hazırlanan eğitim programları her yaştaki bireyin ilgi, istek ve kabiliyetlerini dikkate alacak şekilde hazırlanmaktadır.

Eğitim programlarındaki en önemli amaç; bireyi kazanmak olduğuna göre, eğitimin hangi kademesinden ayrılırsa ayrılsın, bireye bıraktığı yerden başlayabilme olanağı sunulmalıdır (Babadoğan, 2019). Bu nedenle eğitim programları bireyler için herhangi bir zaman aralığına bağlı kalmadan eğitim hakkına sahip her bir bireyi kapsamaktadır.

2.1.2. Öğretim Programı

Öğretim programı; ders ve konuları kapsayan plan, ders, programıdır. Eğitim programından sonra eğitim sisteminin işleyişini büyük ölçüde etkileyen öğretim programları sistemdeki reform çalışmaları ile kendini yenilemeye devam etmiştir. Yapılan bu reform çalışmaları öğretim programının ihtiyaçlara uygun olabilecek şekilde hazırlanıp sunulmasını sağlamaktadır. Ülkemizde de bu amaca yönelik olarak programlar hazırlanmaktadır. Öğretim programları geçmişten günümüze eğitim sistemimizde olması gereken özellikler doğrultusunda geliştirilmektedir. Programlar ile ilgili dönemin şartları doğrultusunda birçok değerlendirme yapılmıştır. Öğretim programları özellikle Cumhuriyet'in ilanı ile birlikte dönemin şartlarına uygun olarak düzenlenip yayınlanmaya başlanmıştır. Öğretim programları kademelere ve derslere göre amaç, içerik, yöntem vb. yönlerden farklılık göstermektedir.

2.1.3. Ders Programı

Öğretim programlarına göre bir derse ait önceden hazırlanan, o dersin işleyiş, öğrenme - yöntem ve stratejilerini kapsayan programlardır. Ders programları eğitim ve öğretim programlarına uygun bir şekilde hazırlanır. Dersin, haftalık ders saatine uygun olarak hazırlanmasını sağlamaktadır. Ders programları o derse ait etkinlikleri kapsayan bir yapıya sahiptir. Genel olarak belirlenen etkinlikler, açıklamalar ders programında o derse göre özel olarak belirlenmektedir. Ders programları, sınıf içi uygulamaları, zaman yönetimi vb. konularda öğretmene yol gösterici bir rehberdir.

2.1.4. Örtük Program

Eğitim programları okul içi ve okul dışı tüm davranışları kapsamaktadır. Bu davranışlar formal ve informal olarak kendini göstermektedir. Eğitim programlarına bağlı olarak oluşan öğretim programları, ders programları, formal bir yapıya sahiptir. Formal davranışlarda bireyde istendik davranış değişikliğinin bir planla ortaya çıkması beklenir. Formal olarak ortaya çıkan davranışların yanında program çerçevesinde informal olarak da ortaya çıkan davranışlar vardır. Örtük program resmi olarak belirtilmese de öğrenci üzerinde en az öğretim programı, ders programları kadar etkilidir. Örtük program çerçevesinde gizil olarak meydana gelen davranışlar çevreden gelen tepkilere göre olumlu davranışları sürdürme, olumsuz davranışları bitirme şeklinde bir yapı görülmektedir.

2.1.5. Türkçe Öğretim Programlarının Tarihsel Gelişimi

Cumhuriyet dönemiyle birlikte Türkçe dersi için hazırlanıp uygulanan öğretim programı, dönemin şartları doğrultusunda değiştirilerek yeniden düzenlenmiştir. Türkçe dersi öğretim programlarının geliştirilmesi 1924 yılına dayanmaktadır. 1924 yılında Cumhuriyetin kurulmasının hemen ardından hazırlanan “İlk Mektep Türkçe Müfredat Programı” (ilköğretim birinci kademe için) ve “Lise Birinci Devre Müfredat Programı” (ilköğretim ikinci kademe için) dır(Bulut,2019). Tarihsel süreç içerisinde 1926 ve 1930 yıllarında “İlk Mektep Türkçe Müfredat Programı”, 1936, 1948-1949 ve 1968 yıllarında “İlkokul Türkçe Programı”, 1981 yılında “Temel Eğitim Okulları Türkçe Eğitim Programı”, 2005, 2009, 2015, 2017, 2019 yıllarında ise “Türkçe Dersi Öğretim Programı” olarak programda yer almıştır (Kalaycı ve Yıldırım, 2020).

2.1.6. 1924 İlk Mektepler Müfredat Programı

Cumhuriyetin ilanından sonraki İlk program 1924 İlk Mektepler Müfredat Programı'dır. Bu program daha sonraları Lise Birinci Devre Müfredat Programı olarak Lise Programı'na göre de düzenlenmiştir.

Cumhuriyet Dönemi'nde hazırlanan ilk program olma açısından önemli olan 1924 İlk Mektepler Müfredat Programı'nda ayrıntılara yer verilmemiştir. Derslerin amaçları dersin gayesi ve dersin hedefi olmak üzere iki başlık altında verilmiştir.

1924 İlk Mektepler Müfredat Programı'nın beş yıllık bir eğitim süresine göre düzenlendiği ve öğrencileri hayata hazırlayarak, siyasi, iktisadi vb. konularda gerekli donanımlara sahip şekilde mezun etmek olduğu ifade edilmiştir. 1924 İlk Mektepler Müfredat Programı'nda Türkçe dersine de ayrı bir önem verilmiştir. Türkçe dersi programda farklı alanlara ayrılarak verilmiştir. “Alfabe”, “Kıraat ve İnşad, “İmlâ”, “Sarf” ve “Yazı” başlıkları altında Türkçe dersinin kazandırılması hedeflenen gaye ve içeriklerine yer verilmiştir. 1924 İlk Mektepler Müfredat Programı'nda henüz harf inkılâbı yapılmadığı için program eski alfabeyi öğretme temelli oluşturulmuştur. Programda sınıflarda kaç ders saatinin olacağına ve uyulması gereken ilkelere maddeler halinde yer verilmiştir. Dil bilgisi öğretiminde örneklerden kurallara gidilmesi amaçlandığı için tümevarım yönteminin kullanıldığı anlaşılmaktadır.

2.1.7. 1926 İlk Mektep Türkçe Müfredat Programı

1924 İlk Mektepler Programı'ndan sonra oluşturulmuş bir programdır. 1926 İlk Mektep Türkçe Müfredat Programı, ilkokul programının gaye ve içeriklerine yer vermesi ayrıca ders ders içeriklerin ayrıntılı bir şekilde ele alması açısından önem arz etmektedir. Program Türkçe dersinin hedeflerini açıklayarak başlamıştır. Kıraat, Yazı, İmlâ, Tahrir ve Kavaid derslerinin bir bütün olduğu savunulmuştur. Öğrencinin söz varlığı geliştirilmesi, sessiz okuma gibi konulara önem verildiği görülmektedir.

1926 tarihli ilkokul programının en önemli özelliği ve yeniliği Toplu Tedris (Toplu Öğretim) uygulamasını getirmesidir. Bu uygulamaya göre bir dersin etrafında diğer derslerin bu ana derse bağlantılı olarak verilmesi amaçlanmıştır. 1 Kasım 1928 Harf Devrimi ile birlikte programlarda da değişikliğe gidilmiştir. 1928 Müfredat Programı bu değişikliklere ayrıntılı bir şekilde yer vermemiştir. Çünkü yapılan bu

değişikliklerin benimsenip özümstenmesi gerçek anlamda 1929 Müfredat Programı'nda kendini göstermektedir.

2.1.8. 1929 Orta Mektep Türkçe Programı

1 Kasım 1928 tarihindeki yapılan Harf Devrimi ile düzenlemeler yapılmıştır. Dersler gramer, tahrir ve kıraat olmak üzere 3 bölüme ayrılmıştır. 1929 Programı'nda sessiz okumaya sükuti kıraat olarak yer verilmiş. Öğrencilerin okuduğunu anlaması üzerinde yoğun bir şekilde durulmuş bir programdır. Özellikle harf inkılâbından sonra olan ilk program olma açısından da önem arz etmektedir. Başka dikkat çeken maddeler ise öğrencinin söz varlığının geliştirilmesine yönelik olan maddelerdir. 1929 Programı'nda söz varlığının geliştirilmesine yönelik maddelere yer verilmiştir.

2.1.9. 1930 İlk Mektep Türkçe Müfredat Programı

1930 İlk Mektep Türkçe Müfredat Programı genel olarak 1926 Programı'na gaye ve içerik yönünden benzemektedir. Bu programda yine 1926 Programı'nda olduğu gibi bölümlere ayrılmıştır. Program; Alfabe, Kıraat, Ezber ve İnşad, Tahrir, İmlâ, Gramer, El yazısı şeklinde bölümlere ayrılmıştır. Genel olarak bölümlerdeki içerikler 1926 Programı'yla benzerlik gösterse de Yazı bölümü 1928 Harf Devrimi'nin getirdiği yenilikleri işlemesi yönüyle 1926 Programı'ndan ayrılmaktadır.

2.1.10. 1931-1932 Ders Senesi Tadilat-ı Türkçe Programı

1931-1932 Ders Senesi Tadilatı Türkçe Programı'nda 1929 yılı programından farklı olarak sadece gramer konularında birtakım değişikliklere gidildiği, bunun dışındaki bölümlerin tamamen 1929 programı ile aynı olduğu görülmektedir(Kurudayıoğlu ve Sosyal, 2016).

2.1.11. 1938 İlkokul Türkçe Programı

1938 Programı'nda derslerin kendi içerisinde bölümlere ayrılması o dersin bütününe oluşturan parçalar olarak değerlendirilmesi ve dersin bütün olarak algılanması programda bütüncül yaklaşımın olduğunun göstergesidir. Diğerlerinden farklı olarak ilkokul programlarında ayrı ayrı yer alan Kıraat, İnşad, Kitabet, Sarf ve Nahiv, İmla gibi dersler Türkçe başlığı altında tek ders olarak belirtilmiştir (MEB, 1938).

2.1.12. 1948 İlkokul Türkçe Programı

1948 İlkokul Türkçe Programı cümle yapısından harf yapısına doğru bir anlayışla dil bilgisi verilmeye çalışılmıştır. Basit cümle yapılarından harf yapısına çözümlemeler yapılmıştır. 1948 İlkokul Türkçe Programı'nda bir önceki programdan çıkarılan dil bilgisi bölümüne tekrar yer verildiği yapılan araştırmalar sonucunda belirtilmiştir. 1948-1949 yılında uygulamaya geçirilmiş ve 20 yıl boyunca uygulamada kalmıştır. Programda Türkçe dersi amaçları her sınıf için ayrı ayrı belirtilmiştir (Kutlubay, 2015).

1948 Programı diğer programlara göre daha ayrıntılı bir program olma özelliğine sahiptir. Çünkü programa örnek olabilecek 1926 ve 1936 Programlarının eksikliklerini göz önüne alınarak hazırlandığı için daha detaylı bir program yapısına sahip olmuştur. 1948 Programı'nda dil bilgisi konuları sınıf seviyelerine göre ayrılmıştır.

2.1.13. 1949 Ortaokul Türkçe Programı

1949 Ortaokul Türkçe Programı kendisinden önceki programlara kıyasla daha ayrıntılı bir içeriğe sahiptir. Tümevarım yöntemi vardır. Türkçe dersi birinci sınıfta 6, ikinci ve üçüncü sınıfta 4 saat olarak planlanmıştır. Program “Amaçlar, Açıklamalar, Okuma, Söz ve Yazıyla İfade, Dil Bilgisi, İmla ve Yazı” bölümlerinden meydana gelmektedir (Kurudayıoğlu ve Sosyal, 2016).

2.1.14. 1968 Türkçe Programı

1968 Türkçe Programı ilk olarak 1962 yılında taslak olarak yayımlanmıştır. 6-7 yıllık bir öğretim sürecinde uygulanmış daha sonra yerini 1968 Programı'na bırakmıştır. 1968 Programı 1968-1969 öğretim yılında uygulamaya konmuştur.

1968 Programı 1949 Programından küçük değişikliklerle ayrılmaktadır. Dil bilgisi kısmında değişikliğe gidilmemiştir. 1968 Programı'nın getirdiği diğer bir yenilik ise 1,2 ve 3.sınıflar için sağlanmış olan toplulaştırma (toplu dersler) anlayışının ilkokulun 4 ve 5.sınıflarında da uygulanmasıdır.

2.1.15. 1981 Türkçe Dersi Eğitim Programı

1981 Programı Türkçe Dersi Eğitim Programı adı altında bütün olarak ele

alınmıştır. Program Türkçe-Yazı Programı 6, 7 ve 8. sınıflar olarak belirlenmiştir. İlk olarak Genel Amaçlar başlığı ile amaçlar açıklanmıştır. Genel Amaçlar başlığından sonra 'Açıklamalar' kısmına yer verilmiştir. Program Anlama, Anlatım ve Dil bilgisi olarak 3 alana ayrılmıştır. Bu alanlarda sınıf seviyelerine göre (6, 7, ve 8. sınıflar) ayrılarak özel amaçlara yer verilmiştir. Atatürkçülük teması ile ilgili bölüm oluşturularak bu temanın nasıl kazandırılması ile ilgili ayrıntılı bilgilere yer verilmiştir. Yöntem, Araç -Gereçler ve Ölçme Değerlendirme başlığı altında Türkçe dersine ait maddelere yer verilmiştir. Programda Yazı Programı diye ayrı bir bölümün olması yazı dersine ayrı bir önemin verildiğini göstermektedir. Yazı Programı kısmında önce Açıklamalar daha sonra ise Genel Amaçlar başlığı verilmiştir. Sınıf seviyelerine göre yazı alanı ile ilgili ayrıntılı bilgilere yer verilmiştir.

2.1.16. 2005-2006 Türkçe Dersi Öğretim Programı

2005-2006 Türkçe Dersi Öğretim Programı olarak yayınlanmıştır. Programda ilköğretimin ikinci kademesine 5, 6, 7 ve 8. sınıflara yönelik amaç ve kazanımlara yer verilmiştir. Programda temel beceriler başlığı dinleme/izleme, konuşma, okuma, yazma ve dil bilgisi olarak beş alana ayrılmıştır. Etkinlikler, Açıklamalar, Ara Disiplinler, Atatürkçülük ile ilgili başlıklar 1981 Programı'na göre daha detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Ayrıca programda okuma metinlerinin özellikleri, materyaller, yöntem ve teknik, ölçme ve değerlendirme başlıklarına da detaylı bir şekilde yer verilmiştir.

2006 Programı'ndaki temel yaklaşım eğitim sistemimizdeki yeni anlayışa uygun olarak hazırlanmıştır. Yapılandırmacı anlayışının oluşturduğu felsefeyle hazırlanan ilk programdır. Bu programda öğrenci merkezli, öğretmen rehberli bir yaklaşım ele alınmıştır. Öğrencinin inşa ettiği, öğretmenin yol gösterdiği bir anlayış ortaya konmuştur. Öğrencinin öğrenme sürecine etkin katılımı söz konusudur. 2006 Programı'nda Türk Milli Eğitim Sisteminin temel amaçlarına bağlı olarak öğretim programın genel amaçlarına ayrı bir başlık altında yer verilmiştir.

2006'dan günümüze kadar olan programlarda konuşma becerisi detaylı bir şekilde öğrenme alanı olarak ele alınmıştır. Programlarda konuşma becerisine yönelik farklılıklar olsa da temel de öğrencinin Türkçeyi doğru, düzgün ve kurallara uygun konuşabilmesine yönelik kazanımlar yer almıştır. 2006 Programı'nda öğrenme

alanlarında “Konuşma” başlığı bulunmaktadır. Bu başlık altında konuşma alanına yönelik kazanımlar yer almaktadır. Bu öğrenme alanı alt başlıklara ayrılmıştır. Bu başlıklar altında da detaylı kazanımlara yer verilmiştir. 2006 Programı’nda öğrenme alanlarında “Dinleme/İzleme” ve “Okuma” başlıklarına yer verilmiştir. Bu başlıklara ait 5 alt başlıkta kazanımlara yer verilmiştir. 2006 Programı’nda öğrenme alanlarında “Yazma” başlığı da bulunmaktadır. Bu başlık altında yazma alanına yönelik kazanımlar yer almaktadır. Yazma alanı alt başlıklara ayrılmıştır. Bu başlıklar altında da detaylı kazanımlara yer verilmiştir. 2006 Programı’nda öğrenme alanlarında “Dil Bilgisi” başlığı bulunmaktadır. 2006 Programı’nda diğer öğrenme alanlarında kazanımlar sınıf seviyelerine göre ayrılmayıp bütüncül olarak ele alınırken dil bilgisi öğretimi 5, 6, 7 ve 8.sınıf seviyelerine göre ayrı ayrı oluşturulup alt başlıklara ayrılmıştır. Öğrencilerin düzeylerine uygun olarak aşamalı bir şekilde verilmesi amaçlanmıştır. Detaylı bir şekilde yöntem ve tekniklere yer verilen bu program yapılandırmacı anlayışa uygun ilk yöntem ve tekniklere yer veren program olması bakımından önem arz etmektedir. Amaç ve Uygulama başlıkları altında bu yöntem ve teknikler detaylı bir şekilde açıklanmıştır. Yöntem ve tekniklerin bu şekilde detaylı bir şekilde programda yer alması öğretmenler içinde kılavuz niteliği taşımaktadır. Bu şekilde yöntem ve tekniklerin sınıf ortamında uygulanabilirliği artmıştır. Yapılandırmacı anlayışa uygun olarak seçilen yöntem ve tekniklerde öğretmenin rehber, öğrencinin aktif olduğu ortaya çıkmıştır.

Programda ana dil gelişimi için Türkçe dersinin ölçme ve değerlendirmenin önemine vurgu yapılmaktadır. Öğrencilerden istenilen ürün merkezli değerlendirme yerine süreç odaklı ölçme değerlendirme yapılması gerektiği belirtilmiştir. Süreç odaklı ölçme ve değerlendirme üç ana başlık altında verilmiştir. Bu anlayışta sürecinin başında, öğretim sürecinde ve öğretim sürecinin sonunda yapılacak değerlendirmeler yer almaktadır. Süreç odaklı ölçme ve değerlendirme için programda kullanılması istenilen tekniklere yer verilmiştir.

2.1.17. 2009 Türkçe Dersi Öğretim Programı

2009 Türkçe Dersi Öğretim Programı 1-5.sınıf kademeleri için yeniden düzenlenmiştir. 2009 Programı’nda 2006 Programı’nın anlayışına uygun olarak oluşturulmuştur. Programda bilgiyi ezberlemeye yönelik değil bilgiyi oluşturmaya

yönelik bir anlayış ortaya çıkarılmıştır. Ayrıca programda yapılandırmacı anlayışın getirdiği çoklu zekâ kuramı doğrultusunda önem kazanan görsel okuma, görsel sunu alanları ayrı öğrenme alanları olarak programa yansıtılmıştır. Dil bilgisi öğretiminde ayrı bir alan olarak verilmeyip diğer alanlarla ilişkilendirilerek, hissettirilerek verilmiştir. Dil bilgisi öğretiminde kurallarla değil bilgiyi sezdirerek öğretme benimsenmiştir. İlk okuma yazma sürecinde ses temelli anlayış benimsenerek seslerden cümle oluşturmaya gidilmiştir.

2009 Programı'nda Türk Milli Eğitim Sisteminin temel amaçlarına bağlı olarak öğretim programının genel amaçlarına ayrı bir başlık altında yer verilmiştir. 2009-2010 yılında yayımlanan programda 2006 yılında olduğu gibi “Konuşma” başlığı altında konuşma alanına yönelik kazanımlar verilmiştir. Ancak alt başlıklar bakımından farklılıklar göstermektedir. Konuşma alanı 3 farklı alt başlığa ayrılmıştır. Ayrıca 2006 Programı'nda konuşma alanı ve alt başlıkları ile kazanımları 5, 6, 7 ve 8. sınıflar için birlikte verilirken 2009-2010 Programı'nda konuşma alanı ve alt başlıkları ile kazanımları sınıf seviyelerine göre verilerek ayrı olarak ele alınmıştır.

2009 yılında yayımlanan programda 2006 yılında olduğu gibi “Dinleme/İzleme” başlığı altında dinleme/izleme alanına yönelik kazanımlar verilmiştir. Ancak alt başlıklar bakımından farklılıklar göstermektedir. Dinleme öğrenme alanı; 3 başlık altına ayrılmıştır. 2006 Programı'nda dinleme alanı ve alt başlıkları ile kazanımları 5, 6, 7 ve 8. sınıflar için birlikte verilirken 2009-2010 Programı'nda dinleme alanı ve alt başlıkları ile kazanımları sınıflara göre verilerek ayrı olarak ele alınmıştır. 2009 yılında yayımlanan programda 2006 yılında olduğu gibi “Okuma” başlığı altında okuma alanına yönelik kazanımlar verilmiştir. Ancak alt başlıklar bakımından farklılıklar göstermektedir. 2005-2006 Programı'nda okuma alanı ve alt başlıkları ile kazanımları 5, 6, 7 ve 8. sınıflar için birlikte verilirken 2009-2010 Programı'nda dinleme alanı ve alt başlıkları ile kazanımları sınıflara göre verilerek ayrı olarak ele alınmıştır. 2009 yılında yayımlanan programda 2006 yılında olduğu gibi “Yazma” başlığı altında yazma alanına yönelik kazanımlar verilmiştir. Ancak alt başlıklar bakımından farklılıklar göstermektedir. Yazma alanı alt başlıklara ayrılmıştır. 2006 Programı'nda yazma alt başlıkları daha detaylı ele alınırken 2009 Programı daha yüzeysel başlıklara ayrılmıştır. Ayrıca 2006 Programı'nda yazma alanı ve alt başlıkları ile kazanımları 5, 6, 7 ve 8. sınıflar için birlikte verilirken 2009

Programı'nda yazma alanı ve alt başlıkları ile kazanımları sınıf seviyelerine göre verilerek ayrı olarak ele alınmıştır.2009 Programda dil bilgisi öğretimi öğrenme alanları olarak ayrı olarak ele alınmamış, diğer öğrenme alanlarının içine serpiştirilmiştir.2006 Öğretim Programı'ndan sonra uygulanan 2009 Programda yöntem ve teknikler Öğretim, Yöntem ve Teknik başlıkları altında ele alınmıştır. Bu başlık altında öncelikle temel alanlara yönelik öğrenme türlerine yer verilmiştir.

2009 Programı'nda dinleme, konuşma, okuma, yazma alanlarının yanında programda yer alan görsel okuma ve görsel sunu ile ilgili de öğrenme türlerine yer verilmiştir. Temel beceri alanlarına göre sınıflandırma yapılmadan bir bütün olarak ele alınıp sıralanmıştır. Öğrenme türleri ele alındığında yazma alanına yönelik öğrenme türlerinin diğer alanlara göre fazla detaylandırıldığını görmekteyiz. Bu detaylandırmanın çocukların yazma becerisinin geliştirilmesi için süreç temeli yazma modeli ile birlikte planlı yazma öğrenme türlerinin kullanıldığı belirtilmiştir. Öğrenme türlerinden sonra yer alan yöntem ve teknik başlıkları altında yöntem ve tekniklere yer verilmiştir. Verilen bu yöntem teknikler Türkçe dersinin yanı sıra diğer derslerde de uygulanabilirliği olan genel yöntem ve tekniklerdir. Programda verilen bu yöntem ve teknikler yapılandırmacı anlayışa uygun olarak belirlenmiştir.

2.1.18. 2015 Türkçe Dersi Öğretim Programı

2015 Türkçe Dersi Öğretim Programı 1-8. sınıf kademeleri için düzenlenmiştir. Programda öğrenci merkezli anlayış benimsenerek öğretmen yol gösteren, rehber konumundadır. Bu programda ses temelli cümle yöntemi benimsenmiştir. Ses öğretiminden yola çıkarak cümle oluşturmaya gidilmiştir.

2015 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda Türk Milli Eğitim Sisteminin Temel amaçlarına bağlı olarak öğretim programın genel amaçlarına ayrı bir başlık altında yer verilmiştir. 2015 Programı öğrenme alanları bakımından 3 alana ayrılırken konuşma alanına yönelik “Sözlü İletişim” başlığı ele alınmıştır. Sözlü iletişim altında konuşma ve dinleme alanlarına yer verilmiştir. 2015 Programı'nda öğrenme alanları ve kazanımlar, 2009 Programı'nda olduğu gibi sınıflar ayrı olarak ele alınmıştır. Bu bakımdan 2005 Programı ile farklılık göstermektedir.

2015 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda öğrenme alanları 3 alana ayrılırken okuma alanına yönelik beceri “Okuma” başlığı altında ele alınmıştır. Okuma başlığı

altında diğer programlarda olduğu gibi alt başlıklara ayrılmıştır. Anlama, akıcı okuma, söz varlığı şeklinde 3 alt başlığa ayrılmıştır. 2015 Programı'nda öğrenme alanları ve kazanımlar sınıf bakımından ayrı olarak ele alınmıştır. 2015 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yazma alanına yönelik “Yazma” başlığı ele alınmıştır. 2015 Programı'nda yazma becerisi alt başlıklara ayrılmamıştır. Yazma başlığı altında kazanımlara yer verilmiştir. 2015 Programı'nda öğrenme alanları ve kazanımlar 1981 ve 2009 Programlarında olduğu gibi sınıflar ayrı olarak ele alınmıştır. Bu bakımdan 2006 Programı ile farklılık göstermektedir. 2015 Programında dil bilgisel alan 2009 Programı'nda olduğu gibi ayrı bir başlık olarak verilmemiştir. Öğrenme alanlarından özellikle okuma ve yazma alanlarının içine dağıtılmıştır. Ancak program 2009 Programı'ndan farklı olarak dil bilgisi konularının verilişinde adlandırılmaya gidilmiştir. 2015 Programı'nda yöntem ve teknikler için ayrı bir başlık bulunmamaktadır. Bir önceki programda yer alan yöntem ve teknikler uygulanmaya devam edilmiştir. 2015 Programı'nda programın “Temel Yaklaşım” başlığı altında belirlenen yöntem ve tekniklerin çocukların hangi gelişimsel özelliği etkilenmesinin hedeflendiği belirtilmiştir.

2.1.19. 2017 Türkçe Dersi Öğretim Programı

2017 Türkçe Dersi Öğretim Programı 1-8. sınıf kademeleri için düzenlenmiştir. 2017 İlköğretim Türkçe Dersi Programı kendinden önceki programlara göre daha detaylı başlıklar altında incelenmiştir. Programın temel anlayışına detaylı bir şekilde yer verilmiştir. 2017 Programı'ndaki anlayış çağdaş eğitim anlayışına uygun olarak ele alınmıştır. Programda günümüz koşullarına uygun bireyler yetiştirme doğrultusunda bir anlayış benimsenmiştir. Günümüz anlayışında sorgulayan, yaratıcı, üretken bireylerin yetiştirilmesine uygun anlayış ortaya çıkarılmıştır.

2017 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda öğrenme alanları bakımından 4 alana ayrılırken dinleme/izleme alanına yönelik “Dinleme/İzleme” başlığı ele alınmıştır. Dinleme/İzleme alanına yönelik alt başlıklar verilmemiştir. 2017 Programı'nda dinleme/izleme alanına ait kazanımlar sınıf sınıf ayrılmış, bütün olarak ele alınmamıştır. 2017 İlköğretim Türkçe Dersi Programı'nda konuşma becerisi, “Konuşma” başlığı altında ele alınmıştır. Konuşma alanına yönelik kazanımlar sınıf

sınıf ayrılarak seviyelere uygun olarak verilmiştir. 2017 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda okuma becerisi, "Okuma" başlığı altında ele alınmıştır. Okuma alanına yönelik alt başlıklar 2015 Programı'nda olduğu gibi anlama, akıcı okuma, söz varlığı şeklinde verilmiştir. 2017 Programı'nda da sınıf sınıf kazanımlar ayrılmıştır, bütün olarak ele alınmamıştır. 2017 Programı'nda yazma alanına yönelik "Yazma" başlığı ele alınmıştır. Yazma alanına yönelik alt başlıklar verilmemiştir. 2017 Programı'nda da sınıf sınıf kazanımlar ayrılmıştır bütün olarak ele alınmamıştır. Programda dil bilgisine yönelik kazanımlar Yazma başlığı altında verilmiştir. 2017 Programı'nda da aynı şekilde verilmiştir. İki programda da tıpkı 2015 Programı'nda olduğu gibi ayrı bir öğrenme alanı olarak verilmeyip diğer alanlarla birlikte verilmiştir. Dil bilgisi konularının verilişinde adlandırılmaya yer verilmiştir. 2015 Programı'ndan sonra uygulanan 2017 Programı'nda yöntem ve teknikler başlığı ele alınmamıştır. "Öğrenme ve Öğretme Yaklaşımı" başlığı altında bu programda yöntem ve tekniklere değinilmiştir.

2017 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın ölçme ve değerlendirme için temel felsefesinin öğrencinin süreç içerisinde izlenmesi ve gelişmelere bağlı olarak yönlendirilmesi amaçlanmıştır. Bunun için programda ölçme ve değerlendirme faaliyetleri yer almıştır. Öğrenciyi tanıma, öğrencinin süreç içerisinde yaptıkları izleme ve yol gösterme, öğrencinin ortaya koyduğu ürünün değerlendirilmesi olmak üzere 3 farklı biçimde yer alır. Bu faaliyetler programda tanıma, izleme ve sonuç başlıkları altında ele alınmıştır. Ayrıca programda öz değerlendirme, akran değerlendirme ve grup değerlendirmeleri, dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formları, dereceleme ölçekleri gibi çeşitli ölçme ve değerlendirme tekniklerine yer verilmiştir.

2.1.20. 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı

2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı günümüzde uygulanan son Türkçe öğretim programıdır. 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı ilkokul (1, 2, 3 ve 4.sınıf) ve ortaokul (5, 6, 7 ve 8.) şeklinde iki ayrı kademedен oluşmaktadır. Program 12 temel başlıktan oluşmaktadır. Çalışma 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programına yönelik olduğu için programın bu başlıkları ile ilgili olan bölümlerine değinilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı Öğretim Programları

Bilim ve teknolojide yaşanan gelişmeler bireylerin ihtiyaçlarında da yenilik ve değişime yol açmıştır. Bu yenilik ve değişim eğitim kurumlarında öğretim programlarına da yansımaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından dönemin ihtiyaçları doğrultusunda bu programlar yenilerek kılavuz niteliğinde olma özelliğini sürdürmektedir.

Öğretim Programlarının Amaçları

Öğretim programları okul öncesi, ilköğretim, ortaöğretim kurumlarındaki amaçlar ile bağlantılı bir şekilde oluşturulmuştur. Programların genel amacı okul öncesi eğitim kurumdan üst eğitim kurumlara kadar bireysel farklılıkları göz önüne alarak toplumun ihtiyaçlarına cevap veren, istendik becerilere sahip bireyler yetiştirmektir.

Öğretim Programlarının Perspektifi

Değerlerimiz

Değerler eğitimine “Değerlerimiz” başlığı altında yer vermiştir. Özellikle son yıllarda okullarda öğrencilere değerlerimizin kazandırılmasına büyük önem verilmektedir. Değerlerimizin öğrencilere aktarılması, gelecek neslin gelenek ve göreneklerine sahip çıkmasını sağlamaktadır. Değerler saygı, sevgi, saygı, gibi bireyleri günlük iletişimlerini etkileyen temel değerlerdir. Bireyin toplum yaşamında etkili olan dostluk, yardımseverlik adalet, vatanseverlik gibi değerler de programda yer alan diğer temel değerlerdir. Ayrıca bireylerde sorumluluk bilincinin oluşması için; öz denetim, sabır, sorumluluk gibi değerlere de programda yer verilmiştir. Değerlerin çocuklara doğru bir şekilde aktarılmasında en önemli görev öğretmenlere görev düşmektedir. Öğretmenler, değerler ile ilgili uygulamalı etkinliklere yer vererek yaparak-yaşayarak öğrenmeyi sağlamalıdır.

Yetkinlikler

Yetkinlik; yetkin olma, olgunluk, kemal, mükemmeliyet (TDK, 2019). Kelime anlamı olarak yetkinlik bir konu hakkında yetkin olma durumudur. Eğitim kurumlarında olması istenilen yetkinliklerin bireye aktarılması beklenir. Öğretim

programlarının amaçları doğrultusunda yetkinlikler, Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi tarafından belirlenmiş ve programda yer almıştır (MEB, 2019). Ana dilde ve yabancı dillerde iletişimin olması istenilen yetkinliklerdendir. Bu yetkinlikler ile kişiler arası sağlıklı iletişim kurma olgunluğuna sahip bireyler yetiştirmek amaçlanmıştır. Gelişen teknolojik gelişmelere uyum sağlamak için matematiksel, bilim/teknoloji, dijital alanlarda yetkin bireyler yetiştirmek de amaçlar arasındadır. İnisiyatif alma ve girişimcilik yetkinliği ile yaratıcı, risk almayı ve sorumluluk sahibi bireyler yetiştirmek hedeflenmiştir. Toplumsal alan ile ilgili sosyal ve vatandaşlık, kültürel farkındalık gibi yetkinlikler programda yer almıştır. Yetkinliklere 8 başlık altında yer verilmiştir. Temel amaç bireylerde bu yetkinlikleri oluşturarak ve toplumun gelişmişlik seviyesini yükseltilmesidir.

Öğretim Programlarında Ölçme ve Değerlendirme Yaklaşımı

2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda süreç odaklı ölçme anlayışı benimsenmiştir. Her birey tek ve özeldir felsefesinden yola çıkarak birden fazla ölçme anlayışına yer verilmiştir. Bireylerin ilgi, tutum ihtiyaçlarına yönelik çok odaklı ölçme değerlendirme esastır.

Türkçe dersi için 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda 1-3 sınıflar için ölçme anlayışında daha çok süreç odaklı yaklaşım benimsenirken 4-8 sınıflar için sürecin yanında sonuç odaklı yaklaşımın benimsenmesi gerektiği ifade edilmiştir. 4-8.sınıflardaki bireyler için yazılı yoklamalar, çoktan seçmeli sınavlar gibi ölçme araçları sonuç odaklı yaklaşımın da olduğunun kanıtıdır. Öğrenciler için hazırlanan soruların analiz etme, eleştirel düşünme, akıl yürütme gibi üst düzey becerilere sahip olmasına dikkat edilmelidir.

Bireysel Gelişim ve Öğretim Programları

2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın temelinde her bireyin tek ve özel olduğu anlayışı bulunmaktadır. Bu anlayış doğrultusunda oluşturan programda bireysel farklılıklar göz önüne alınmıştır. Gelişim alanları hem birbirini etkiler hem de bir bütün olarak devam eder. Bireyde oluşan dil gelişimi aynı zamanda düşünce gelişimini de etkiler. Bu nedenle programın uygulayıcısı olan öğretmenlerin bu özelliği dikkate alması gerekmektedir.

Türkçe Dersi Öğretim Programının Uygulanması

Türkçe Dersi Öğretim Programının Özel Amaçları

Milli Eğitim Bakanlığının genel amaçlarına bağlı olarak her derse ait özel amaçlar vardır. Türkçe dersine ait belirlenen özel amaçlar programda yer almıştır. Belirlenen bu amaçları doğrultusunda ilerlemek ve öğrenciye kazandırmak esastır. Programda yer alan özel amaçlar Türkçe dersi için bireye kazandırılmak istenen davranışlara uygun olarak belirtilmiştir. Program incelendiğinde dört temel becerinin geliştirilmesi, okuma alışkanlığının kazandırılması, bireyin Türkçeyi doğru ve özenli kullanması, milli duygu ve düşüncelerin geliştirilmesi, okuduğunu anlaması ve eleştirel sorgulaması gibi Türkçe dersine ait özel amaçlar belirlenmiştir.

Öğrenme-Öğretme Yaklaşımı

Türkçe dersi dil dersidir. Dil öğreniminde dört temel dil becerisinin birey tarafından etkin bir şekilde kullanılması istenir. Dört temel dil becerisinin öğrenciye aktarılması için farklı öğretim teknikleri kullanılmalıdır. Bu teknikler uygulanırken de hazır bulunuşluk, öğrenme ihtiyaçları, sosyokültürel farklılıklar göz önüne alınmalıdır. Öğrenciler eğitim sürecine aktif bir şekilde katılmalıdır. Özel eğitim desteği alan (BEP) öğrenciler için de bireysel farklılıklar, bilişsel, sosyal ve diğer gelişim özellikleri dikkate alınarak hazırlanmalı ve uygulanmalıdır.

Uygulamada Dikkat Edilecek Hususlar

2019 Türkçe Öğretim Programı'nın bu kısmında 1-4 sınıflar için ilk okuma-yazma, okuma ve yazmaya hazırlık çalışmaları, bağımsız okuma çalışmaları, okuma-yazma ilerleme çalışmaları şeklinde uygulamaya dönük dikkat edilecek hususlara yer verilmiştir. Ortaokul kademesiyle de ilgili olarak ders kitaplarında yer alan temalara, metin türlerinin özelliklerine ve ders kitaplarına alınacak metinlerin özelliklerine yer verilmiştir.

Temalar

2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programı'nda Temalara İlişkin Açıklamalar başlığı bulunmaktadır. Programda yer alan temalar değer ve yetkinliklerle ilişkilidir. Her sınıf kademesinde 8 tema yer almaktadır. Temalar başlığı altında zorunlu temalar

ve seçmeli temalar bulunmaktadır. Seçmeli temalar kitap yazarlarınca belirlenecektir. Çocuğun günlük hayatla ilişkilendirebileceği, milli mücadele ve vatanseverlik, bilim ve teknoloji, doğa olmak üzere birçok tema programda yer almaktadır.

Metin Türleri

Türkçe dersinde okuma, dinleme becerilerinin kazandırılmasında metinlerden yararlanılır. Ders kitaplarında olması gereken metinler 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda sınıf seviyeleri ve metin türlerine göre belirtilmiştir. Metinlerin seçiminde temalara dikkat edilmiştir. Toplamda 8 tema vardır. Her temaya uygun 4 metin ortaokul ders kitaplarında yer almıştır. Metinlerin 3'ü okuma 1'i dinleme/ izleme metnidir. Bu şekilde 24 okuma metni, 8 dinleme/izleme metni ortaokul ders kitaplarında yer almaktadır. Ayrıca her temanın sonunda o temaya uygun serbest okuma metnine yer verilmesi gerektiği ifade edilmiştir. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı bilgilendirici, hikâye edici, şiir olmak üzere 3 metin türüne ayrılmıştır. Ancak metinlerin türlerine göre dağılımına yer verilmiştir. Her temada her metin türüne eşit dağılım yapmak esastır.

Ders Kitaplarında Yer Alacak Metinlerin Nitelikleri

2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda Metinlerin nitelikleri;

- Metinler kabul görmüş yazar ve esere ait olmalıdır. Metinlerde milli değerlerin aktarılması için tarihi kaynaklara başvurulmalıdır.
- Türk edebiyatı eserlerine yer verilmeli, Türk edebiyatındaki yazarlar çocuklara tanıtılmalıdır. Dünya Edebiyatından alınan metinler nitelikli çevirilerden seçilmelidir.
- Seçilen metinler öğrencinin yaş seviyesine uygun, duygu ve düşünce dünyasını zenginleştiren metinler olmalıdır.
- “Bu kitap için yazılmıştır” ifadesini içeren metinler yer almamalıdır.
- Metinler temalarla ilişkili olmalıdır.
- Tamamı alınamayacak uzunluktaki metinlerin alınmayan kısmı özet olarak verilmez.

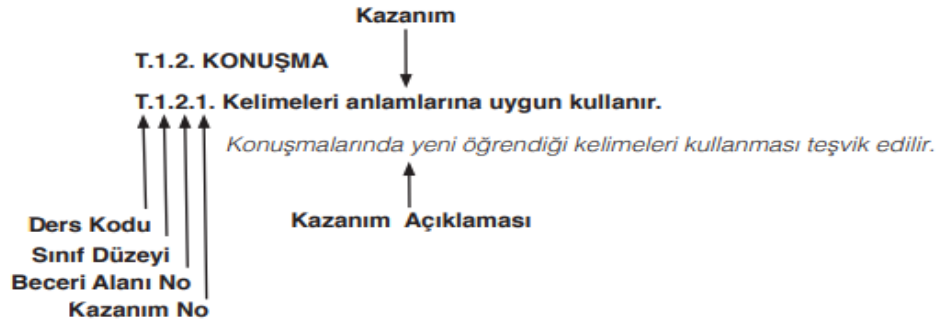
Türkçe Dersi Öğretim Programının Yapısı

Öğretim Programının Yapısı

Öğretim Programı genel amaçlar, özel amaçlar, kazanımlar, öğrenme alanları, dil bilgisi alanı, temalar, metin türleri, değerler, yetkinlikler, ölçme ve değerlendirme başlıklarından oluşmaktadır. Kazanımlara ayrıntılı bir şekilde yer verilmiştir.

Kazanımların Yapısı

Kazanımlar sayılarla da ifade edilmektedir. Kazanımlar “T” harfi ile başlar. Bu harf o kazanımın Türkçe dersine ait olduğunu göstermektedir. “T” harfinden sonra gelen rakam sınıf seviyesini ifade eder. Sınıf seviyesinden sonra gelen rakam beceri alanını ifade eder. Beceri alanlarından dinleme/izleme 1, konuşma 2, okuma 3, yazma ise 4 rakamı ile ifade edilir. Kazanımın sayı ifadesinden sonra kendisi cümle şeklinde yazılır. O kazanımın açıklaması varsa o kazanımın alt kısmına italik yazı şekliyle yazılır.

Kazanımlar ve Açıklamaları

Bu bölümde öğrenme alanları kazanımları ele alınmıştır. Sınıf seviyelerindeki benzer kazanımlar tek sınıf seviyesinde verilmiş farklılıklar tabloların altındaki yorum kısmında ele alınmıştır.

Dinleme/İzleme Alanına Yönelik Kazanımlar

2019 Programı'nda dinleme/izleme şeklinde izleme ifadesine de yer verilmiştir. 2019 Programı'nda 5. Sınıflarda 12, 6. sınıflarda 12, 7. sınıflarda 14 ve 8. sınıflarda 14 olmak üzere toplam 52 kazanım yer almaktadır.

Tablo 2. 1. 5, 6, 7 ve 8. Sınıf Dinleme/İzleme Öğrenme Alanı Kazanımları

5, 6, 7 ve 8. Sınıf Dinleme/İzleme Öğrenme Alanı Kazanımları

- T.5.1.1. Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen olayların gelişimi ve sonucu hakkında tahminde bulunur.
- T.5.1.2. Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen, bilmediği kelimelerin anlamını tahmin eder. *Öğrencilerin kelime anlamlarına yönelik tahminleri ile sözlük anlamlarını karşılaştırmaları sağlanır.*
- T.5.1.3. Dinlediklerinin/izlediklerinin konusunu belirler.
- T.5.1.4. Dinlediklerinin/izlediklerinin ana fikrini/ana duygusunu tespit eder.
- T.5.1.5. Dinlediklerini/izlediklerini özetler.
- T.5.1.6. Dinledikleri/izlediklerine yönelik sorulara cevap verir.
- T.5.1.7. Dinlediklerine/izlediklerine yönelik farklı başlıklar önerir.
- T.5.1.8. Dinlediği/izlediği hikâye edici metinleri canlandırır.
- T.5.1.9. Konuşmacının sözlü olmayan mesajlarını kavrar.
- T.5.1.10. Dinlediklerinin/izlediklerinin içeriğini değerlendirir.
- a) Çizgi film vb. izletilerek örtülü anlamlar hakkında çıkarımda bulunulması sağlanır.
- b) Öğrencilerin dinlediklerindeki/izlediklerindeki tutarlılığı sorgulamaları sağlanır.
- T.5.1.11. Dinledikleri/izledikleri ile ilgili görüşlerini bildirir.
- T.5.1.12. Dinleme stratejilerini uygular. Not alarak, katılımlı, grup hâlinde dinleme gibi yöntem ve teknikleri uygulamaları sağlanır.

Tablo 2.1’ de yer alan kazanımlar 5, 6, 7 ve 8. sınıflar için ortak kazanımlardır. T.5.1.10’ daki “Dinlediklerinin/izlediklerinin içeriğini değerlendirir.” kazanımının açıklaması olan “Çizgi film vb. izletilerek örtülü anlamlar hakkında çıkarımda bulunulması sağlanır.” ifadesi 6. sınıflarda “Öğrencilere reklam filmleri dinletilerek/izletilerek bunlardaki mesajların ve örtülü anlamların tespit edilmesine yönelik çalışmalar yaptırılır.” şeklinde değiştirilmiştir. 7. sınıflarda bu açıklama kısmı “Medya metnindeki örtülü anlamı belirlemesi sağlanır.” ve “Medya metninin hedef kitlesi ve amacının sorgulanması sağlanır.” şeklinde değiştirilmiştir. 8. sınıfta bu kazanım ve açıklaması tamamen kaldırılmıştır. Bu kazanımın yerine T.8.1.11. kazanımı olan “Dinledikleri/izledikleri medya metinlerini değerlendirir.” ifadesi eklenmiştir. Bu kazanımın açıklaması olarak “Medya metninin amacını ve kaynağını sorgulamaları sağlanır” ifadesi eklenmiştir. Bu kazanım ile ilgili 5. sınıflarda çizgi filmler, 6. sınıflarda reklam filmleri, 7 ve 8. sınıflarda da medya metnlerinin dinleme metinleri olarak yer aldığı görülmektedir. Bu durum sınıf seviyesi artıka dinleme metin türlerinin zorlaştığını göstermektedir. Ayrıca 7. sınıfın dinleme stratejilerine “Empati kurarak dinleme” stratejisi eklenmiştir. 8. sınıf için “Seçici, yaratıcı, eleştirel, empati kurarak dinleme” stratejileri eklenmiştir. 5 ve 6.

sınıflarda olmayan T.7.1.9. “Dinlediklerinde/izlediklerinde başvurulmuş düşünceleri geliştirme yollarını tespit eder.” ifadesi 7 ve 8.sınıf kazanımı olarak eklenmiştir. Bu kazanımın açıklaması 7. sınıfta “Düşünceleri geliştirme yollarından tanımlama, karşılaştırma ve benzetmenin belirlenmesi sağlanır.” şeklindeyken 8. Sınıfta “Düşünceleri geliştirme yollarından örneklendirme, tanık gösterme ve sayısal verilerden yararlanma belirlenir.” olarak değişmiştir. Sınıf seviyesi artıka başvurulmuş düşünceleri geliştirme yolu zorlaştırılıp farklılaştırılmıştır.

Konuşma Alanına Yönelik Kazanımlar

2019 Programı’nda konuşma becerinse yönelik “Konuşma” başlığına yer verilmiştir. 2019 Programı’nda 5. sınıflarda 7, 6. sınıflarda 7, 7. sınıflarda 7 ve 8. sınıflarda 7 olmak üzere toplam 28 kazanım yer almaktadır.

Tablo 2. 2. 5, 6, 7 ve 8. Sınıf Konuşma Öğrenme Alanları Kazanımları

5, 6, 7 ve 8. Sınıf Konuşma Öğrenme Alanları Kazanımı

T.5.2.1. Hazırlıklı konuşma yapar. <i>Öğrencilerin verilen bir konuyu görsellerle destekleyerek kısa sunum hazırlamaları ve sunum öncesinde prova yapmaları sağlanır.</i>
T.5.2.2. Hazırlıksız konuşma yapar.
T.5.2.3. Konuşma stratejilerini uygular. <i>Serbest, güdümlü, kelime ve kavram havuzundan seçerek konuşma gibi yöntem ve tekniklerini kullanılması sağlanır.</i>
T.5.2.4. Konuşmalarında beden dilini etkili bir şekilde kullanır.
T.5.2.5. Kelimeleri anlamlarına uygun kullanır.
T.5.2.6. Konuşmalarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır. <i>Ama, fakat, ancak ve lakin ifadelerini kullanmalarını sağlanır.</i>
T.5.2.7. Konuşmalarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır

Tablo 2.2’ de yer alan kazanımlar 5, 6, 7 ve 8. sınıflar için ortak kazanımlardır. T.5.2.12 deki “Hazırlıklı konuşma yapar.” Kazanımın açıklama kısmı 5 ve 6. sınıflarda aynıyken 7. sınıfta “Öğrencilerin düşüncelerini mantıksal bir bütünlük içinde sunmaları, görsel, işitsel vb. destekleyici materyaller kullanarak sunu hazırlamaları sağlanır.” şeklinde 8.sınıfta “Öğrencilerin düşüncelerini mantıksal bir bütünlük içinde sunmaları, görsel, işitsel vb. destekleyici materyaller kullanmaları, sunu hazırlamaları sağlanır.” ve “Öğrenciler araştırma sonuçlarını sempozyum, panel, forum vb. ortamlarda sunmaya teşvik edilir.” Şeklinde değiştirilmiştir. Bu değişiklikler sınıf

seviyesi artıkça öğrenciden beklenen bir konu hakkında sunum yapma, bir topluluk önünde konuşma yapma davranışının en üst düzeyde olmasının amaçlandığını göstermektedir.

T.5.2.3 'deki "Konuşma stratejilerini uygular." kazanımının açıklaması 6. sınıflarda "Serbest, güdümlü, yaratıcı, hafızada tutma tekniği ve kelime kavram havuzundan seçerek konuşma gibi yöntem ve tekniklerin kullanılması sağlanır." şeklinde değiştirilmiştir. 7.sınıflarda bu açıklama "Katılımlı, yaratıcı, güdümlü, empati kurma, tartışma ve eleştirel konuşma gibi yöntem ve tekniklerinin kullanılması sağlanır." şeklinde değiştirilmiştir. 8.sınıfta ise "Yaratıcı, güdümlü, empati kurma, tartışma, ikna etme ve eleştirel konuşma gibi yöntem ve tekniklerinin kullanılması sağlanır." şeklinde ifade edilmiştir. Bu değişiklikler sınıf seviyesi artıkça konuşma stratejilerinin değiştiğini ve üst düzey konuşma becerisine sahip bireylerin yetişmesinin amaçlandığını göstermektedir.

T.5.2.6' daki "Konuşmalarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır." kazanımının "Ama, fakat, ancak ve lakin ifadelerini kullanmaları sağlanır." şeklindeki açıklaması 7. sınıfta "Oysaki, başka bir deyişle, özellikle, ilk olarak ve son olarak ifadelerini kullanmaları sağlanır." şeklinde değiştirilmiştir. Bu değişiklik sınıf seviyesi artıkça geçiş ve bağlantı ifadelerinin değiştiğini ve zorlaştığını göstermektedir.

Okuma Alanına Yönelik Kazanımlar

2019 yılında yayımlanan programda "Okuma" başlığı altında kazanımlara yer verilmiştir. Programda kazanımlar sınıf sınıf ayrılmış, bütün olarak ele alınmamıştır. Okuma alanı her sınıf kademesinde kendi içerisinde üç alt başlığa ayrılmıştır. Akıcı okuma, söz varlığı ve anlama olarak ayrılmıştır. Ayrıca dil bilgisi alanı ayrı bir alan olarak verilmediği için dil bilgisine yönelik kazanımların bazıları okuma alanının içinde yer alan söz varlığı başlığı altında verilmiştir.

2019 Programı'nda 5.sınıflarda toplam 19 kazanıma yer verilmiştir. Bu kazanımların 4'ü akıcı okuma, 7'si söz varlığı ve 8'i anlamadır. 6.sınıflarda okuma becerisiyle ilgili toplam 35 kazanıma yer verilmiştir. Bu kazanımların 4'ü akıcı okuma, 9'u söz varlığı ve 22'si anlamadır. 7.sınıflarda okuma becerisiyle ilgili toplam 38 kazanıma yer verilmiştir. Bu kazanımların 4'ü akıcı okuma, 9'u söz varlığı ve 25'i anlamadır. 8.sınıflarda okuma becerisiyle ilgili toplam 35 kazanıma yer verilmiştir. Bu

kazanımların 4'ü akıcı okuma, 7'si söz varlığı ve 24'ü anlamadır. Okuma alanı içinde en fazla kazanıma sahip alan anlama alanıdır. Bu veriler okuduğunu anlamının önemi bir kez daha ortaya koymuştur. Programda okuma alanına ait toplam 127 kazanıma yer verilmiştir.

Tablo 2. 3. 5, 6, 7 ve 8. Sınıf Okuma Öğrenme Alanları Kazanımı

5, 6, 7 ve 8. Sınıf Okuma Öğrenme Alanları Kazanımları

Akıcı Okuma

T.5.3.1. Noktalama işaretlerine dikkat ederek sesli ve sessiz okur.

T.5.3.2. Metni türün özelliklerine uygun biçimde okur.

T.5.3.3. Farklı yazı karakterleri ile yazılmış yazıları okur.

T.5.3.4. Okuma stratejilerini kullanır.

Sesli, sessiz, tahmin ederek, grup hâlinde, soru sorarak, söz korosu, ezberleyerek ve hızlı okuma gibi yöntem ve teknikleri kullanmaları sağlanır.

Söz Varlığı

T.5.3.5. Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.

T.5.3.6. Deyim ve atasözlerinin metne katkısını belirler.

T.5.3.7. Kelimelerin eş anlamlılarını bulur.

T.5.3.8. Kelimelerin zıt anlamlılarını bulur.

T.5.3.9. Eş sesli kelimelerin anlamlarını ayırt eder.

T.5.3.10. Kökleri ve ekleri ayırt eder.

T.5.3.11. Yapım ekinin işlevlerini açıklar.

Yapım ekleri ezberletilmez, işlevleri sezdirilir. Kelime türetmenin mantığı kavratılır.

Anlama

T.5.3.12. Metin türlerini ayırt eder.

Hikâye, fabl, masal, haber metni türleri tanıtılır. Metin türleri ile ilgili ayrıntılı bilgi verilmez.

T.5.3.13. Okuduklarını özetler.

T.5.3.14. Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.

T.5.3.15. Metinde ele alınan sorunlara farklı çözümler üretir.

T.5.3.16. Metindeki hikâye unsurlarını belirler. .

T.5.3.17. Metni yorumlar.

T.5.3.18. Metinle ilgili sorular sorar.

T.5.3.19. Metinle ilgili sorulara cevap verir.

T.5.3.20. Metnin konusunu belirler.

T.5.3.21. Görsellerden ve başlıktan hareketle okuyacağı metnin konusunu tahmin eder.

T.5.3.22. Görsellerle ilgili soruları cevaplar.

T.5.3.23. Metinde önemli noktaların vurgulanış biçimlerini kavrar.

T.5.3.24. Okuduğu metnin içeriğine uygun başlık/başlıklar belirler.

T.5.3.25. Medya metinlerini değerlendirir.

İnternet, sinema ve televizyonun verdiği iletileri değerlendirmeleri sağlanır.

T.5.3.26. Metni oluşturan unsurlar arasındaki geçiş ve bağlantı ifadelerinin anlama olan katkısını değerlendirir.

Ama, fakat, ancak ve lakin ifadeleri üzerinde durulur.

T.5.3.27. Metinler arasında karşılaştırma yapar.

T.5.3.28. Bilgi kaynaklarını etkili şekilde kullanır.

- T.5.3.29. Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini sorgular.
T.5.3.30. Metindeki gerçek ve kurgusal unsurları ayırt eder.
T.5.3.31. Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.
T.5.3.32. Metindeki söz sanatlarını tespit eder.
Benzetme (teşbih) ve kişileştirme (teşhis) söz sanatları verilir.
T.5.3.33. Okuduğu metindeki gerçek, mecaz ve terim anlamlı sözcükleri ayırt eder.
T.5.3.34. Grafik, tablo ve çizelgeyle sunulan bilgilere ilişkin soruları cevaplar.
-

Tablo 2.3' e göre okuma alanında “Akıcı okuma” ve “Anlama” başlıklarının kazanımları benzerlik göstermektedir. Akıcı okuma kısmında metnin farklı okuma stratejileriyle okunması söz konusudur. Sınıf seviyelerinde benzer stratejilere yer verilmiştir. Anlama başlığının altındaki çoğu kazanım da metni anlama ve yorumlamaya yöneliktir. Bu kazanımlarda sınıf seviyelerine göre benzerlik göstermektedir. Ancak söz varlığı kısmı her sınıf düzeyinde farklılaşmaktadır. Bu farklılaşmanın sebebi değişen dil bilgisi konularının söz varlığı başlığı altından verilmesidir. 5. sınıf söz varlığı kazanımlarından farklı olan kazanımlarına dil bilgisi kısmında yer verilmiştir.

Yazma Alanına Yönelik Kazanımlar

2019 Programı'nda ise yazma becerisi Yazma başlığında ele alınmıştır. Yazma alanına yönelik alt başlıklar verilmemiştir. Programda kazanımlar sınıf sınıf ayrılmış, bütün olarak ele alınmamıştır. Programda dil bilgisine yönelik kazanımlar yazma başlığı altında verilmiştir. 2019 Programı'nda 5.sınıflarda 13, 2019 Programı'nda 6. sınıflarda 14, 7. sınıflarda 16 ve 8. sınıflarda 20 olmak üzere toplam 63 kazanım yer almaktadır.

Tablo 2. 4. 5, 6, 7 ve 8.Sınıf Yazma Öğrenme Alanı Kazanımları

5, 6, 7 ve 8. Sınıf Yazma Öğrenme Alanı Kazanımları

- T.5.4.1.Şiir yazar.
T.5.4.2. Bilgilendirici metin yazar.
a) Öğrencilerin konu ve ana fikri belirlemeleri, buna göre giriş, gelişme, sonuç bölümlerinden oluşan bir metin taslağı oluşturmaları, bu bölümlerde yazacaklarını belirlemeleri sağlanır.
b) Öğrenciler yeni öğrendikleri kelimeleri kullanmaya ve günlük hayattan örnekler vermeye teşvik edilir.
c) Anlatımı desteklemek için grafik ve tablo kullanmaları sağlanır.
T.5.4.3. Hikâye edici metin yazar.
T.5.4.4. Yazma stratejilerini uygular.
Güdümlü, metin tamamlama, bir metni kendi kelimeleri ile yeniden oluşturma, boşluk doldurma, grup olarak yazma gibi yöntem ve tekniklerin kullanılması sağlanır.

- T.5.4.5. Büyük harfleri ve noktalama işaretlerini uygun yerlerde kullanır.
- T.5.4.6. Bir işin işlem basamaklarını yazar.
- T.5.4.7. Yazılarını zenginleştirmek için atasözleri, deyimler ve özdeyişler kullanır.
- T.5.4.8. Sayıları doğru yazar.
- T.5.4.9. Yazdıklarını düzenler.
- Sınıf düzeyine uygun yazım ve noktalama kuralları ile sınırlı tutulur.*
- T.5.4.10. Yazdıklarını paylaşır.
- Öğrenciler, yazdıklarını sınıf ve okul panosu gibi farklı ortamlarda paylaşmaya teşvik edilir.*
- T.5.4.11. Yazılarında ses olaylarına uğrayan kelimeleri doğru kullanır.
- Ünlü düşmesi, ünlü daralması, ünsüz benzeşmesi, ünsüz yumuşaması ve ünsüz türemesi ses olayları üzerinde durulur.*
- T.5.4.12. Yazdıklarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.
- T.5.4.13. Formları yönergelerine uygun doldurur.
- T.5.4.14. Kısa metinler yazar.
- Öğrenciler dilekçe yazmaya teşvik edilir.*
- T.5.4.15. Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler.
- T.5.4.16. Yazılarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır.
- Ama, fakat, ancak ve lakin ifadelerini kullanmaları sağlanır.*
-

Tablo 2.4’de yer alan kazanımlar 5, 6, 7 ve 8. sınıflar için ortak kazanımlardır. T.5.4.2’deki “Bilgilendirici metin yazar.” kazanımının açıklaması 5 ve 6. sınıflarda aynıyken 7. sınıfta “Öğrencilerin giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinde yazacaklarını belirleyerek bir metin taslağı oluşturmaları, düşünceyi geliştirme yollarını kullanmaları, yazılı ve çoklu medya kaynaklarından görüşlerini destekleyecek kanıtlar sunmaları sağlanır.” şeklinde 8.sınıfta “Öğrencilerin belirledikleri bir konu ve ana fikir etrafında giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinden oluşan bir metin taslağı oluşturmaları, gelişme bölümünde düşünceyi geliştirme yollarını kullanarak görüşlerini ifade etmeleri, görüşlerini destekleyecek kanıtlar sunmaları, sonuç bölümünde ise görüşlerini sonuca bağlamaları sağlanır.” şeklinde değiştirilmiştir. Bu değişiklik sınıf seviyesi artıkcı öğrenciden istenilen üst düzey yazma becerisinin gelişimini sağlamaktır.

T.5.4.4’deki “Yazma stratejilerini uygular.” uygular kazanımının açıklaması 6.sınıfta “Güdümlü, serbest, kontrollü, tahminde bulunma, metin tamamlama, bir metni kendi kelimeleri ile yeniden oluşturma, boşluk doldurma, grup olarak yazma gibi yöntem ve tekniklerin kullanılması sağlanır”. şeklinde 7 ve 8. sınıfta “Not alma, özet çıkarma, serbest, kontrollü, kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma, bir metinden hareketle yazma ve duyulardan hareketle yazma gibi yöntem ve tekniklerin kullanılması sağlanır.” olarak değişmiştir. Bu değişiklikler sınıf seviyesi artıkcı yazma

stratejilerinin farklılaştığı, öğrencinin yazma becerisinin en üst seviyede olmasının amaçlandığını göstermektedir. Ayrıca 7 ve 8. Sınıflarda “Anlatımı desteklemek için grafik ve tablo kullanır.” kazanımı eklenmiştir. Bu kazanımın eklenmesinin öğrencinin görsel zekâsının geliştirilmesinin amaçlanmasından kaynaklanmaktadır.

T.5.4.14 ‘deki “Kısa metinler yazar.” kazanımı ile ilgili 5. Sınıflarda dilekçe, 6. sınıflarda duyuru, ilan ve reklam metinleri, 7. sınıflarda haber metni ve/veya anı, 8. sınıflarda haber metni, günlük ve anı yazma olarak metin türleri değişiklik gösterir. Ayrıca sınıf seviyelerine göre değişen yalnızca o sınıfa ait yazma kazanımları da şunlardır: 7.sınıfta T.7.4.13. “Ek fiili işlevlerine uygun olarak kullanır.”, T.7.4.14. “Araştırmalarının sonuçlarını yazılı olarak sunar.” kazanımları; 8.sınıfta T.8.4.8 “Yazılarında mizahi öğeler kullanır.”, T.8.4.14. “Araştırmalarının sonuçlarını yazılı olarak sunar.”, T.8.4.18. “Cümlelerin öğelerini ayırt eder.”, T.8.4.19. “Cümle türlerini tanımlar.”, T.8.4.20. “Fiillerin çatı özelliklerinin anlamaya olan katkısını kavrar.” kazanımları programda yer alır.

Programda dil bilgisi ayrı bir başlık olarak verilmemiştir. Dil bilgisine ait kazanımlar okuma ve yazma alanını içinde sezdirilerek verilmeye çalışılmıştır. Dil Bilgisi ile ilişkili 5.sınıflarda 12, 6.sınıflarda 7, 7.sınıflarda 6, 8.sınıflarda 5 kazanıma yer verilmiştir.

Tablo 2. 5. 5, 6, 7 ve 8. Sınıf Dil Bilgisi Alanıyla İlişkili Kazanımlar

5. Sınıflar Dil Bilgisi Alanıyla İlişkili Kazanımlar

T.5.3.10. Kökleri ve ekleri ayırt eder. (Okuma/ Söz Varlığı)

T.5.3.11.Yapım ekinin işlevlerini açıklar. (Okuma/ Söz Varlığı)

Yapım ekleri ezberletilmez, işlevleri sezdirilir. Kelime türetmenin mantığı kavratılır.

T.5.4.5. Büyük harfleri ve noktalama işaretlerini uygun yerlerde kullanır.(Yazma)

Yay ayraç, üç nokta, eğik çizgi, soru işareti, nokta, virgül, iki nokta, ünlem, tırnak işareti, kısa çizgi, konuşma çizgisi, kesme işareti, noktalı virgül ve köşeli ayraç işaretlerinin yaygın kullanılan işlevleri üzerinde durulur.

T.5.4.11.Yazılarında ses olaylarına uğrayan kelimeleri doğru kullanır.(Yazma)

Ünlü düşmesi, ünlü daralması, ünsüz benzeşmesi, ünsüz yumuşaması ve ünsüz türemesi ses olayları üzerinde durulur.

6.Sınıf Dil Bilgisi Alanıyla İlişkili Kazanımlar

T.6.3.7. Çekim eklerinin işlevlerini ayırt eder. (Okuma/ Söz Varlığı)

İsim çekim ekleri (çoğul eki, hâl ekleri, iyelik ekleri ve soru eki) üzerinde durulur.

T.6.3.8. İsim ve sıfatların metnin anlamına olan katkısını açıklar.(Okuma/ Söz Varlığı)

T.6.3.9. İsim ve sıfat tamlamalarının metnin anlamına olan katkısını açıklar.(Okuma/ Söz Varlığı)

T.6.3.10. Edat, bağlaç ve ünlemlerin metnin anlamına olan katkısını açıklar. (Okuma/ Söz Varlığı)

T.6.3.11.Basit, türemiş ve birleşik kelimeleri ayırt eder.(Okuma/ Söz Varlığı)

T.6.3.12. Zamirlerin metnin anlamına olan katkısını açıklar. (Okuma/ Söz Varlığı)

7.Sınıf Dil Bilgisi Alanıyla İlişkili Kazanımlar

T.7.3.9. Çekim eklerinin işlevlerini ayırt eder. (Okuma/ Söz Varlığı)

a) Fiil çekim ekleri (kip ve kişi ekleri) üzerinde durulur.

b) Fiillerde anlam kayması konusu üzerinde durulur.

T.7.3.10.Basit, türemiş ve birleşik fiilleri ayırt eder. (Okuma/ Söz Varlığı)

T.7.3.11.Zarfların metnin anlamına olan katkısını açıklar.(Okuma/ Söz Varlığı)

T.7.3.12.Fiillerin anlam özelliklerini fark eder. (Okuma/ Söz Varlığı)

İş (kılış), oluş ve durum fiillerinin anlam özellikleri üzerinde durulur.

T.7.3.13. Anlatım bozukluklarını tespit eder.(Okuma/ Söz Varlığı)

Anlam yönünden anlatım bozuklukları üzerinde durulur.

T.7.4.13.Ek fiili işlevlerine uygun olarak kullanır. (Yazma)

8.Sınıf Dil Bilgisi Alanıyla İlişkili Kazanımlar

T.8.3.8. Metindeki anlatım bozukluklarını belirler.

Dil bilgisi yönünden anlatım bozuklukları üzerinde durulur.(Okuma/ Söz Varlığı)

T.8.3.9. Fiilimsilerin cümledeki işlevlerini kavrar. (Okuma/ Söz Varlığı)

Fiilimsilerin türleri fark ettirilir.

Ekler ezberletilmez.

T.8.4.18. Cümlelerin öğelerini ayırt eder. (Yazma)

T.8.4.19. Cümle türlerini tanıır. (Yazma)

Kavramsal tanımlamalara girilmez.

T.8.4.20. Fiillerin çatı özelliklerinin anlama olan katkısını kavrar. (Yazma)

Kavram tanımlarına girilmeden anlamsal farklılıklara değinilir.

Dil Bilgisi ile ilgili kazanımlar incelendiğinde sınıf seviyeleri artıkça konuların basit zora doğru sıralandığı, konuların verilişinde ezbere değil, konunun kavranmasına önem verildiği görülmektedir.

2.2. Literatür Taraması

Türkçe öğretim programları, Türkçe dersinin plan ve program çerçevesinde verilmesinde büyük öneme sahiptir. Özellikle Cumhuriyet'in ilanıyla birlikte Türkçe öğretim programları oluşturulmaya başlanmış ve günümüze kadar da yenilenerek devam etmiştir. Türkçe öğretim programları bu önemden dolayı birçok bilimsel çalışmaya konu olmuştur. Çalışmamıza kaynak sağlayacak araştırmalar için de alanyazını incelendiğinde şu verilere ulaşılmıştır.

Kırmızı ve Akkaya (2009), *Türkçe Öğretim Programında Yaşanan Sorunlara İlişkin Öğretmen Görüşleri*' nde öğretmen görüşlerini belirleyerek uygulamadaki yetersizlikler ve gelecekte yapılacak değişikliklere ilişkin önerilerde bulunmaktadır. Etkinlik, materyal kullanımı, Türkçe öğretiminin beceri alanları, hizmet içi eğitime yönelik sorunlar ele alınmıştır.

Diren (2010), *Türkçe Öğretim Programı 8.Sınıf Okuma Alanı Kazanımlarının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi (Ankara İli Örneği)* adlı çalışmada programın okuma alanı kazanımı değerlendirilmiştir. Yapılan inceleme sonucunda görüş programın yeterli olmadığına dair görüş bildirmişlerdir. Okuma kazanımlarının yeterli olduğu ancak davranışa dönüştürülme konusunda eksikliklerin olduğu sonucuna varılmıştır. Araştırmada tarama modeli uygulanmıştır. Araştırmada beşli likert tipi ölçek kullanılarak nicel veriler elde edilmiştir.

Balcı, Coşkun ve Tamer (2012), *Cumhuriyet Dönemi Türkçe Dersi Öğretim Programlarının Genel Amaçları Bakımından Değerlendirilmesi* çalışmasında Cumhuriyet döneminde hazırlanan ilköğretim Türkçe dersi öğretim programları kategoriksel içerik analizi yöntemi kullanarak incelenmiştir. Programlarla ilgili karşılaştırılmalı sonuçlara varılmıştır.

Durukan (2013), *Öğretmen Görüşleri açısından Türkçe Dersi Öğretim Programı Kazanımları*’nda Türkçe öğretim programı ile ilgili okuma, yazma, dinleme, konuşma alanına ait öğretmen görüşleri alınmıştır. Nicel veri toplama araçlarından anket tekniği yapılmıştır. Genel olarak kazanımların açık, faydalı, uygulanabilir, ölçülebilir, seviyeye uygun olduğu belirtilmiştir.

Güzel ve Karadağ (2013), *Türkçe Dersi Öğretim Programı (6,7 ve 8. Sınıflar) ’na Eleştirel Bir Bakış* çalışmasında 2006 Programı anlatma becerileri, konuşma ve yazma öğrenme alanları açısından incelenmiştir. Kazanımlarla ilgili yansıtıp yansıtmadığı, kazanımların ayrıntıya inip inmediği ile ilgili sonuçlara varılmıştır.

Menteşe (2014), *Türkçe Dersi Öğretim Programının Öğretmen Görüşlerine Göre İncelenmesi (Aydın ili Örneği)*’nde Türkçe dersi öğretmenlerinin öğretim programının farklı boyutlarına ilişkin görüşleri incelenmiştir. Çalışma karma modelle oluşturulmuştur. Nicel veriler için anket uygulama yapılırken nitel veriler için de içerik analizi yapılmıştır. Araştırma sonucunda çeşitli sıkıntılar tespit edilerek öneriler sunulmuştur.

Arı (2017), *Türkçe Dersi Öğretim Programı ’ndaki (Ortaokul) Kazanımlarının Değerlendirilmesi* çalışmasında 2017 Programındaki okuma kazanımları ele alınarak incelenmiştir. Değerlendirmede doküman incelemesi tekniğine başvurulmuştur. Çalışmada varılan sonuç; kazanım yazma sorunlarının olduğu, kazanımların boyutlara

yerleştirilmesiyle ve sınıflara dağıtılmasıyla ilgili sorunlar olduğuna ulaşılmıştır. Bu sorunlar ile ilgili önerilerde bulunulmuştur.

Avcı (2018), *Türkçe Öğretim Programı Bağlamında 5.Sınıf Türkçe Dersi Öğretimine İlişkin Öğretmen ve Öğrencilerin Görüşlerinin İncelenmesi*' nde 5.Sınıf programı öğretmen ve öğrenciler açısından incelenmiştir. Çalışmada varılan sonuç, tema ve konuların uygunluğu, ders araç-gereç ve materyallerin uygun olduğu, etkinliklerin bazılarının uygun olduğu, yeni metin türlerinin eklenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Direkçi ve Yavuz (2018), *1-8. Sınıflar Türkçe Dersi Öğretim Programı Kazanımları Sarmal Programlama Yaklaşımı Açısından İncelenmesi* çalışmasında Türkçe öğretim programı sarmal programlama açısından incelenmiştir. Bu çalışma nitel araştırma yaklaşımlarından durum çalışması deseninde yürütülmüştür. Araştırma sonucunda programda yer alan kazanımların, sarmal programlama yaklaşımına uygun olarak hazırlandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Çağlar (2019), *Türkçe Öğretim Programının ve Türkçe Ders Kitabının Dilbilim Açısından İncelenmesi*' nde Türkçe öğretim programı (2018) ile Türkçe ders kitabı dil bilim açısından incelenmiştir. Nitel Araştırma desenlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Verilere ulaşmak için doküman analizi tekniğinden yararlanılmıştır. Çalışmanın sonucunda, Türkçe öğretim programı ile Türkçe ders kitabının büyük ölçüde uyumlu olduğu, dilbilimsel kavramların etkinliklere uyumlu bir şekilde yansıtıldığı tespit edilmiştir.

Şahin (2019), *2017 İlköğretim Türkçe Öğretim Programına İlişkin Sınıf Öğretmeni Görüşleri*' nde sınıf öğretmenlerin görüşleri alınarak programın eksik yönleri ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Çalışmada kazanım sayıları ve içeriklerinde düzenlemeler yapılması gerektiğine sonucuna varılmıştır.

Yavuz (2019), *Türkçe ders kitaplarında yer alan metin türlerinin 2018 Türkçe Öğretim Programına Uygunluğunun İncelenmesi*' nde 5, 6, 7 ve 8. sınıflarda okutulan toplam 7 ders kitabı incelenmiştir. İncelenen kitapların 2018 Türkçe Öğretim Programına uygun olduğu görülmüştür.

Direkçi, Şimşek ve Uygun (2020), *Türkçe Öğretmenlerinin Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (2019) Yer Alan Okuryazarlık Becerilerinin Kazandırılmasına*

İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi çalışmasında Türkçe öğretmenlerinin Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (2019) yer alan okuryazarlık becerilerinin kazandırılmasına ilişkin görüşleri incelenmiştir. Öğretmenlerin okuryazarlık becerilerine gerektiği kadar yer verilmediği, okuryazarlık becerilerinin kazandırılmasına fazla zaman ayrılmadığı ve sonucuna varılmıştır.

Esemen (2020), *2019 İlkokul Türkçe Öğretim Programı ve Türkçe Ders Kitaplarının Eleştirel Okuma Becerisi Açısından İncelenmesi*' nde Türkçe öğretim programı ile ders kitapları eleştirel okuma becerisi açısından incelenmiştir. Bu araştırmada doküman analizi ile veriler incelenmiştir. Elde edilen sonuç ise sınıflar düzeyinde öğrencilerin gelişim özellikleri dikkate alınarak eleştirel okumaya yönelik kazanım sayıları artırılabilir kanısına ulaşılmıştır.

Kalaycı ve Yıldırım (2020), *Türkçe Dersi Öğretim Programlarının Karşılaştırmalı Analizi ve Değerlendirilmesi (2009-2017-2019)*' nde 2009-2017-2019 programları belli başlıklar altında karşılaştırılmıştır. Araştırmanın modeli betimsel tarama modelidir. Nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yapılmıştır. Programın genel yapıları, kazanımlar, içerik, öğrenme-öğretme süreci ve ölçme değerlendirme boyutu açısından analiz edilmiştir.

Sönmez (2020), *2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda Duyuşsal Alana Uygun Kazanım Hazırlama* çalışmasında Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda duyuşsal alana uygun olarak kazanımların nasıl hazırlanacağını belirlenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda programda duyuşsal alana oldukça az yer verildiği belirlenmiştir.

Arcagök (2021), *2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı 6. Sınıf Kazanımlarının Değerlendirilmesi* çalışmasında 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı 6. sınıf kazanımlarının belirli ölçütlere göre değerlendirilmesi yapılmıştır. Araştırmada genel tarama modelinden kesitsel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama araçlarından 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı 6.sınıf kazanımlarını değerlendirme formu kullanılmıştır. Araştırmada öğretim üyelerinin programın uzak hedeflerine ve eklektik yapısına yönelik eksiklikler olduğu sonucuna varılmıştır.

Çarkıt (2021), *1981 ve 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programlarının Dinleme Eğitimi Açısından Karşılaştırılması* çalışmasında bu iki program dinleme eğitimi

açısından karşılaştırılması yapılmıştır. Araştırmadaki veriler doküman analizi ile elde edilmiştir. Verilerin analizinde nitel veri çözümleme yöntemlerinden betimsel analiz kullanılmıştır. Araştırmada 1981 Programına göre 2019 Programının dinleme eğitimi açısından daha kapsamlı olduğuna varılmıştır.

Kılıç, F ve Erkal, M (2021). *Ortaokul (5-6-7-8) Türkçe Dersi Öğretim Programları Dinleme/İzleme Kazanımları (2006-2015-2019) ve Metin - Strateji İlişkisinin İncelenmesi* çalışmasında Türkçe dersi öğretim programlarındaki (2006, 2015, 2019) dinleme/izleme kazanımlarını incelenmiş ve karşılaştırılmıştır. Çalışmada doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırmada dinleme /izleme metinlerinde tür açısından eksiklikler olduğu, kazanımların çeşitlendirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YÖNTEM

Nicel araştırma metodolojisine göre yürütülen bu çalışmada “anket araştırması” deseni kullanılmıştır. Anket yöntemi bir durumu saptama, ilişkiyi araştırma veya varsayımları sınama amacıyla kullanılan bir yöntemdir.

Çalışmada veri elde edebilmek için katılımcı tarafından 20 soruluk 5’ li likert tipi anket hazırlanmıştır. Hazırlanan anket sorularının en alt kısmına, katılımcıların 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı ile ilgili kişisel görüşlerini yazmaları için bir bölüm eklenmiştir. Hazırlanan anketin geçerliliği için Türkçe eğitim alanındaki iki uzmanın görüşü alınmıştır. Çalışmanın amacına uygun olmayan maddeler değiştirilmiştir. Anket sorularının güvenilirliği için alanında uzman ölçme değerlendirme hocasının görüşlerine başvurulmuştur. Görüşler doğrultusunda hazırlanan anket ilk olarak rastgele seçilmiş 20 öğretmene gönderilmiştir. Bu şekilde anket için ön çalışma yapılmıştır. Katılımcılardan sorulara yönelik sözel olarak geri bildirimler alınmış, anlaşılmayan sorular anlaşılır hale getirilmeye çalışılmıştır. Anket son şeklini aldıktan sonra araştırmacı tarafından google form sistemine yüklenmiştir. Bakanlıktan alınan izin doğrultusunda belirlenen illerdeki öğretmenlere <https://forms.gle/xSd4ak6D44ejcsz49> linki araştırmacı tarafından sosyal medya, e-mail vb. yollarla ulaştırılmıştır. Ankete gönüllü öğretmenler katılmıştır. Elde edilen veriler araştırmacı tarafından raporlaştırılmıştır.

3.1. Çalışma Maddesi/Nesnesi

Çalışma nesnesi 2019 Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programıdır.

3.2. Evren ve Örneklem

Çalışmada uygulanacak anket uygulaması evren olarak 7 il İstanbul, Ankara, Denizli, Antalya, Trabzon, Ağrı ve Gaziantep seçilmiştir. Bu iller araştırmacı tarafından kolay erişebilirliğe göre belirlenmiştir. Örneklemi ise seçilen 7 ilden gönüllü olarak seçilmiş ortaokullarda görev yapan 750 Türkçe Öğretmeni oluşturmaktadır.

3.3. Verilerin Toplanması

Veriler 20 soruluk bir anket aracılığıyla toplanmıştır. Anket soruları hazırlanmadan önce 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı detaylı bir şekilde incelenmiştir. Programda ele alınan yer alan genel amaçlar, özel amaçlar, kazanımlar, öğrenme alanları, dil bilgisi alanı, temalar, metin türleri, değerler, yetkinlikler, ölçme ve değerlendirme başlıkları ile ilgili araştırmacı tarafından 20 soruluk 5’li likert tipi anket hazırlanmıştır. Anket sonuna, katılımcıların 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı ile ilgili eklemek istedikleri düşünceleri, kendi cümleleriyle yazabilmeleri için bir bölüm eklenmiştir. Anket sorularına yönelik verilecek cevaplar, *kesinlikle katılıyorum*, *katılıyorum*, *kararsızım*, *katılmıyorum*, *kesinlikle katılmıyorum* şeklinde düzenlenmiştir. Katılımcılara daha kolay bir şekilde ulaşmak için hazırlanan anket google form sistemine yüklenmiştir. Anketin öğretmenlere uygulanması izni için gerekli kurumların olurları alınmıştır. Söz konusu izinler EK.1,2 ve 3 ‘de sunulmuştur. İzinler alındıktan sonra google form sistemi üzerinden oluşan link e-posta, çevrimiçi, whatsapp uygulaması vb. yollarla katılımcılara hızlı bir şekilde ulaştırılmıştır. (<https://forms.gle/xSd4ak6D44ejcsz49>). Belirlenen illerde görev yapan gönüllü öğretmenler ankete katılmıştır. 750 öğretmene ulaşma süresi yaklaşık iki hafta sürmüştür. Elde edilen veriler raporlaştırılmıştır.

3.4. Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Elde edilen veriler google form programı aracılığıyla toplanmıştır. Ankette bulunan maddelere verilen cevapların yüzdeleri alınmıştır. Türkçe öğretmenlerinin maddelere verdikleri cevaplar “kesinlikle katılıyorum, katılıyorum, kararsızım, katılmıyorum, kesinlikle katılmıyorum” başlıklarında toplanmıştır. Elde edilen veriler “bulgular” kısmında verilmiştir.

3.5. Geçerlik ve Güvenirlik

Soruların hazırlanmasında ölçme değerlendirme uzmanı görüşüne başvurulmuştur. Soruların geçerliliği ile ilgili Türkçe eğitimi alanında uzman incelemesine ve görüşlerine başvurulmuştur. Çalışmanın uygulanabilirliğini ölçmek için de ön anket uygulaması yapılmış öğretmenlerden sorular ile ilgili görüş alınmıştır. Görüşler doğrultusundan programla ilgili olmayan sorular çıkartılmış, anlam belirsizliği olan sorular anlaşılır hâle getirilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. BULGULAR VE YORUM

4.1. Çalışmaya Katılan Öğretmenlerin Cinsiyet ve Mesleki Hizmet Sürelerine İlişkin Bilgiler

Tablo 4. 1. Öğretmenlerin Cinsiyet Bilgileri

Cinsiyet	f	%
Kadın	452	60,3
Erkek	298	39,7
Toplam	750	100

Tablo 4. 2. Öğretmenlerin Mesleki Hizmet Süreleri

Mesleki Hizmet Süreleri	f	%
1-5 yıl	288	38,4
6-10 yıl	222	29,6
11 yıl ve üzeri	240	32
Toplam	750	100

4.2. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki Genel Amaçlara Yönelik Bulgular

Tablo 4. 3. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'na Yer Alan Genel Amaçların Programın Hedefleri Ortaya Koyma Yeterliliği

	<i>Kesinlikle Katılıyor</i>		<i>Katılıyorum</i>		<i>Kararsızım</i>		<i>Kesinlikle Katılmıyorum</i>		<i>Katılmıyorum</i>	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan genel amaçlar, programın hedeflerini ortaya koymada yeterlidir.	46	6,1	354	47,2	173	23,1	51	6,8	126	16,8
Toplam			f	750		% 100				

Anket çalışmasına katılan öğretmenlerin “2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi

Öğretim Programı'nın genel amaçları, programın hedeflerini ortaya koymada yeterlidir." ifadesi ile ilgili %6,1'i (46) Kesinlikle Katılıyorum, %47,2'si (354) Katılıyorum, %23,1'i (173) Kararsızım, %6,8'i (51) Kesinlikle Katılmıyorum, %16,8'i (126) Katılmıyorum şeklinde cevaplanmıştır. Bu sonuca göre en fazla oran %47,2 ile Katılıyorum kısmı olduğu için 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki genel amaçlar, programın hedeflerini ortaya koymada yeterli olduğu görülmüştür.

4.3. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda Yer Alan Özel Amaçlara Yönelik Bulgular

Tablo 4. 4. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'na Yer Alan Özel Amaçların Programın Hedefleri Ortaya Koyma Yeterliliği

	<i>Kesinlikle Katılıyorum</i>		<i>Katılıyorum</i>		<i>Kararsızım</i>		<i>Kesinlikle Katılmıyorum</i>		<i>Katılmıyorum</i>	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan özel amaçlar, programın hedeflerini ortaya koymada yeterlidir.	113	15,1	432	57,6	128	17,1	24	3,2	53	57,6
Toplam	f 750				% 100					

Anket çalışmasına katılan öğretmenlerin "2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki özel amaçlar, programının hedeflerini ortaya koymada yeterlidir." ifadesi ile ilgili %15,1'i (113) Kesinlikle Katılıyorum, %57,6'sı (432) Katılıyorum, %17,1'i (128) Kararsızım, %3,2'si (24) Kesinlikle Katılmıyorum, %7,1'i (53) Katılmıyorum şeklinde cevaplanmıştır. Bu sonuca göre en fazla oran %57,6 ile Katılıyorum kısmı olduğu için 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki özel amaçların yeterli olduğu görülmüştür.

4.4. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın Kazanımlarına Yönelik Bulgular

4.4.1. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı Kazanımlarının İçeriklerine Yönelik Bulgular

Tablo 4. 5. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı Kazanımlarının Türkçe Sevgisi Oluşturma Yeterliğine Yönelik Görüşler

	<i>Kesinlikle Katılıyorum</i>		<i>Katılıyorum</i>		<i>Kararsızım</i>		<i>Kesinlikle Katılmıyorum</i>		<i>Katılmıyorum</i>	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan kazanımlar bireyde Türkçe sevgisini oluşmasını destekler.	39	5,2	249	33,2	240	32	82	10,9	140	18,7
Toplam	f 750				% 100					

Anket çalışmasına katılan öğretmenler “2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan kazanımlar bireyde Türkçe sevgisini oluşmasını destekler niteliktedir.” ifadesi ile ilgili %5,2'si (39) Kesinlikle Katılıyorum, %33,2'si (249) Katılıyorum, %32'si (240) Kararsızım, %10,9'u (82) Kesinlikle Katılmıyorum, %18,7'si (140) Katılmıyorum şeklinde cevaplanmıştır. Bu sonuca göre en fazla oran %33,2 ile Katılıyorum kısmı olduğu için 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı kazanımları bireyde Türkçe sevgisini oluşturulmasını destekler nitelikte olduğunu ifade etmişlerdir.

Tablo 4. 6. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı Kazanımlarının Teknolojinin Doğru Kullanımını Desteklemesine Yönelik Görüşler

	<i>Kesinlikle Katılıyorum</i>		<i>Katılıyorum</i>		<i>Kararsızım</i>		<i>Kesinlikle Katılmıyorum</i>		<i>Katılmıyorum</i>	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan kazanımlar teknolojiyi doğru kullanmayı destekler.	43	5,7	309	41,2	213	28,4	56	7,5	129	17,2
Toplam	f 750				% 100					

Anket çalışmasına katılan öğretmenler “2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan kazanımlar, teknolojiyi doğru kullanmayı destekler niteliktedir.” ifadesi ile ilgili %5,7'si (43) Kesinlikle Katılıyorum, %41,2'si (309) Katılıyorum, %28,4'ü (213) Kararsızım, %7,5'i (56) Kesinlikle Katılmıyorum, %17,2'si (129) Katılmıyorum şeklinde cevaplanmıştır. Bu sonuca göre en fazla oran %41,2 ile Katılıyorum kısmı olduğu için 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki kazanımların teknolojiyi doğru kullanmayı destekler nitelikte olduğu katılımcılar tarafından ifade edilmiştir.

Tablo 4. 7. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı Kazanımlarının Problem Çözme ve Eleştirel Düşünmeyi Desteklemesine Yönelik Görüşler

	<i>Kesinlikle Katılıyorum</i>		<i>Katılıyorum</i>		<i>Kararsızım</i>		<i>Kesinlikle Katılmıyorum</i>		<i>Katılmıyorum</i>	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan kazanımlar problem çözme eleştirel düşünmeyi destekler.	24	3,2	279	37,2	203	27,1	80	10,7	164	21,9
Toplam	f 750				% 100					

Anket çalışmasına katılan öğretmenler “2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda yer alan kazanımlar problem çözme, eleştirel düşünmeyi destekler niteliktedir.” ifadesi ile ilgili %3,2’si (24) Kesinlikle Katılıyorum, %37,2’si (279) Katılıyorum, %27,1’i (203) Kararsızım, %10,7’si (80) Kesinlikle Katılmıyorum, %21,9’u (164) Katılmıyorum şeklinde cevaplanmıştır. Bu sonuca göre en fazla oran %37,2 ile Katılıyorum kısmı olduğu için 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’ndaki kazanımların problem çözme, eleştirel düşünmeyi destekler nitelikte olduğu ifade edilmiştir.

4.4.2. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’ndaki Kazanımların Sayılarına Yönelik Bulgular

2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma alanları altında kazanımlar verilmiştir. 2019 Programı’nda 5, 6, 7 ve 8. sınıflarla ilgili toplam 289 kazanım yer almaktadır.

Tablo 4. 8. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi öğretim Programı’ndaki Kazanım Sayılarının Yeterliliğine İlişkin Görüşler

	<i>Kesinlikle Katılıyorum</i>		<i>Katılıyorum</i>		<i>Kararsızım</i>		<i>Kesinlikle Katılmıyorum</i>		<i>Katılmıyorum</i>	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’ndaki Kazanım sayıları yeterlidir.	46	6,1	340	45,3	148	19,7	80	10,7	136	18,1
Toplam			f 750			% 100				

Anket çalışmasına katılan öğretmenler “2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Programı’ndaki kazanım sayıları yeterlidir.” ifadesi ile ilgili %6,1’i (46) Kesinlikle Katılıyorum, %45,3’ü (340) Katılıyorum, %19,7’si (148) Kararsızım, %10,7’si (80) Kesinlikle Katılmıyorum, %18,1’i (136) Katılmıyorum şeklinde cevaplanmıştır. Bu sonuca göre en fazla oran %45,3’ü ile Katılıyorum kısmı olduğu için 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’ndaki kazanım sayılarının yeterli olduğu ifade edilmiştir.

4.5. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki Öğrenme Alanlarına Yönelik Bulgular

Tablo 4. 9. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı' ndaki Öğrenme Alanlarının Yeterliliğine İlişkin Görüşler

	<i>Kesinlikle Katılıyorum</i>		<i>Katılıyorum</i>		<i>Kararsızım</i>		<i>Kesinlikle Katılmıyorum</i>		<i>Katılmıyorum</i>	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki Öğrenme alanlarının dört temel beceri alanına ayrılması yeterlidir.	52	6,9	283	37,7	113	15,1	115	15,3	187	24,9
Toplam			f 750				% 100			

Anket çalışmasına katılan öğretmenler “2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı' ndaki öğrenme alanlarının dört temel beceri alanına ayrılması yeterlidir.” ifadesi ile ilgili %6,9'u (52) Kesinlikle Katılıyorum, %37,7'si (283) Katılıyorum, %15,1'i (113) Kararsızım,%15,3'ü (115) Kesinlikle Katılmıyorum, %24,9'u (187) Katılmıyorum şeklinde cevaplanmıştır. Bu sonuca göre en fazla oran %37,7 ile Katılıyorum kısmı olduğu için 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda öğrenme alanlarının dört temel beceri (okuma, konuşma, dinleme/izleme, yazma) alanına ayrılması yeterli görülmüştür.

4.5.1. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı' ndaki Dinleme Alanına Yönelik Bulgular

Türkçe öğretiminin gerçekleştirilmesinde en önemli öğrenme alanlarından biri de dinleme becerisidir. Dinleme/izleme alanı bireyde sözlü anlatım becerilerinin geliştirilmesinde önemli rol oynar. Konuşma becerisi ile bir bütünlük oluşturmaktadır. Bu alanda hedeflenen davranışların öğrencide kazandırılması için dinleme alanı ile ilgili kazanımlar belirlenip programlarda yer almıştır.

Tablo 4. 10. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda Dinleme/İzleme Alanına Yönelik Kazanımların Yeterliliği

	<i>Kesinlikle Katılıyorum</i>		<i>Katılıyorum</i>		<i>Kararsızım</i>		<i>Kesinlikle Katılmıyorum</i>		<i>Katılmıyorum</i>	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’ndaki dinleme/izleme alanı kazanımları öğrenme-öğretme bakımından yeterlidir.	14	1,9	274	36,5	280	24	88	11,7	194	25,9
Toplam			f 750		% 100					

Anket çalışmasına katılan öğretmenler “2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’ndaki dinleme/izleme alanı kazanımları öğrenme-öğretme bakımından yeterlidir.” ifadesi ile ilgili %1,9’u (14) Kesinlikle Katılıyorum, %36,5’i (274) Katılıyorum, %24’ü (180) Kararsızım, %11,7’si (88) Kesinlikle Katılmıyorum, %25,9’u (194) Katılmıyorum şeklinde cevaplanmıştır. Bu sonuca göre en fazla oran %36,5 ile Katılıyorum kısmı olduğu için 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda yer alan dinleme / izleme kazanımları öğrenme-öğretme bakımından yeterli görülmüştür.

4.5.2. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’ndaki Konuşma Alanına Yönelik Bulgular

Türkçe öğretiminin gerçekleştirilmesinde en önemli öğrenme alanlarından biri de konuşma becerisidir. Türkçe dilinin öğretiminde konuşma becerisi büyük yer tutar. Bu alanda hedeflenen davranışların öğrencide kazandırılması için konuşma alanı ile ilgili kazanımlar belirlenip programlarda yer almıştır.

Tablo 4. 11. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda Konuşma Alanına Yönelik Kazanımların Yeterliliği

	<i>Kesinlikle Katılıyorum</i>		<i>Katılıyorum</i>		<i>Kararsızım</i>		<i>Kesinlikle Katılmıyorum</i>		<i>Katılmıyorum</i>	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’ndaki konuşma alanı kazanımları öğrenme-öğretme bakımından yeterlidir.	16	2,1	257	34,3	147	19,6	109	14,5	221	29,5
Toplam	f 750				% 100					

Anket çalışmasına katılan öğretmenler “2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’ndaki konuşma alanı kazanımları öğrenme-öğretme bakımından yeterlidir.” ifadesi ile ilgili %2,1’i (16) Kesinlikle Katılıyorum, %34,3’ü (257) Katılıyorum, %19,6’sı (147) Kararsızım,%14,5’i (109) Kesinlikle Katılmıyorum, %29,5’i (221) Katılmıyorum şeklinde cevaplamıştır. Bu sonuca göre en fazla oran %34,3 ile Katılıyorum kısmı olduğu için 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’ndaki konuşma alanı kazanımları öğrenme-öğretme bakımından yeterli görülmüştür.

4.5.3. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’ndaki Okuma Alanına Yönelik Bulgular

Okuma, ses organları ve göz yoluyla algılanan işaret ve sembollerin beyin tarafından yorumlanarak değerlendirilmesi ve anlamlandırılması sürecidir(MEB 2005).Türkçe öğretiminin gerçekleştirilmesinde öğrenme alanlarından biri de okuma becerisidir. Okuma becerisi bireyde anlamlandırma, ilişki kurma ve söz varlığını geliştirme gibi davranışların oluşmasını sağlar. Okuma alanı diğer öğrenme alanları ile ilişkilidir. Okuma becerisi gelişmiş bir bireyin konuşma, yazma ve dinleme alanları da bu doğrultuda gelişmektedir. Bu alanda hedeflenen davranışların öğrencide kazandırılması için okuma alanı ile ilgili kazanımlar belirlenip programlarda yer almıştır.

Tablo 4. 12. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda Okuma Alanına

Yönelik Kazanımların Yeterliliği

	<i>Kesinlikle Katılıyorum</i>		<i>Katılıyorum</i>		<i>Kararsızım</i>		<i>Kesinlikle Katılmıyorum</i>		<i>Katılmıyorum</i>	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki okuma alanı kazanımları öğrenme-öğretme bakımından yeterlidir.	27	3,6	341	45,5	140	18,7	71	9,5	171	22,8
Toplam			f 750		% 100					

Anket çalışmasına katılan öğretmenler “2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki konuşma alanı kazanımları öğrenme-öğretme bakımından yeterlidir.” ifadesi ile ilgili %3,6'sı (27) Kesinlikle Katılıyorum, %45,5'i (341) Katılıyorum, %18,7'si (140) Kararsızım, %9,5'i (71) Kesinlikle Katılmıyorum, %22,8'i (171) Katılmıyorum şeklinde cevaplanmıştır. Bu sonuca göre en fazla oran %45,5 ile Katılıyorum kısmı olduğu için 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan okuma alanı kazanımları öğrenme-öğretme bakımından yeterli görülmüştür.

4.5.4. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki Yazma Alanına Yönelik Bulgular

Türkçe öğretiminin gerçekleştirilmesinde en önemli öğrenme alanlarından biri de yazma becerisidir. Yazı dilinin doğru ve kurallı bir biçimde kullanılmasında yazma becerisinin bireyde kazandırılması hedeftir. Hedeflenen davranışların öğrencide kazandırılması için yazma alanı ile ilgili kazanımlar belirlenip programlarda yer almıştır.

Tablo 4. 13. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda Yazma Alanına Yönelik Kazanımların Yeterliliği

	<i>Kesinlikle Katılıyorum</i>		<i>Katılıyorum</i>		<i>Kararsızım</i>		<i>Kesinlikle Katılmıyorum</i>		<i>Katılmıyorum</i>	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki yazma alanı kazanımları öğrenme-öğretme bakımından yeterlidir.	23	3,1	268	35,7	170	22,7	82	10,9	207	27,6
Toplam	f 750				% 100					

Anket çalışmasına katılan öğretmenler “2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki yazma alanı kazanımları öğrenme-öğretme bakımından yeterlidir.” ifadesi ile ilgili %3,1'i (23) Kesinlikle Katılıyorum, %35,7'si (268) Katılıyorum, %22,7'ü (170) Kararsızım, %10,9'u (82) Kesinlikle Katılmıyorum, %27,6'sı (207) Katılmıyorum şeklinde cevaplanmıştır. Bu sonuca göre en fazla oran %35,7 ile Katılıyorum kısmı olduğu için 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan yazma alanı kazanımları öğrenme-öğretme bakımından yeterli görülmüştür.

4.6. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki Dil Bilgisi Alanına Yönelik Bulgular

Tablo 4. 14. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda Dil Bilgisi Alanının Okuma/Yazma Alanı ile İlişkilendirilmesi

	<i>Kesinlikle Katılıyorum</i>		<i>Katılıyorum</i>		<i>Kararsızım</i>		<i>Kesinlikle Katılmıyorum</i>		<i>Katılmıyorum</i>	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda dil bilgisi konularının okuma/yazma alanıyla ilişkilendirilmesi doğru bir yaklaşımdır.	93	12,4	320	42,7	109	14,5	101	13,5	127	16,9
Toplam	f 750				% 100					

Anket çalışmasına katılan öğretmenler “2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda dil bilgisi konularının okuma/yazma alanıyla ilişkilendirilmesi doğru bir yaklaşımdır.” ifadesi ile ilgili %12,4'ü (93) Kesinlikle Katılıyorum, %42,7'si (320) Katılıyorum, %14,5'i (109) Kararsızım, %13,5'i (101) Kesinlikle Katılmıyorum, %16,9'u (127) Katılmıyorum şeklinde cevaplanmıştır. Bu sonuca göre en fazla oran %42,7 ile Katılıyorum kısmı olduğu için 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda dil bilgisi ile ilgili kazanımların okuma/yazma alanı ile ilişkilendirilmesinin doğru bir yaklaşım olduğu görülmüştür.

Tablo 4. 15. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda Dil Bilgisi Kazanımlarının Sıralanışı

	<i>Kesinlikle Katılıyorum</i>		<i>Katılıyorum</i>		<i>Kararsızım</i>		<i>Kesinlikle Katılmıyorum</i>		<i>Katılmıyorum</i>	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda yer alan dil bilgisi kazanımları sınıf seviyelerine göre kolaydan zora doğru sıralanmıştır.	68	9,1	364	48,5	107	14,3	93	12,4	118	15,7
Toplam	f 750				% 100					

Anket çalışmasına katılan öğretmenler “2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda yer alan dil bilgisi kazanımları sınıf seviyelerine göre kolaydan zora doğru sıralanmıştır.” ifadesi ile ilgili %9,1’i (68) Kesinlikle Katılıyorum, %48,5’i (364) Katılıyorum, %14,3’ü (107) Kararsızım, %12,4’ü (93) Kesinlikle Katılmıyorum, %15,7’si (118) Katılmıyorum şeklinde cevaplanmıştır. Bu sonuca göre en fazla oran %48,5 ile Katılıyorum kısmı olduğu için 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda yer alan dil bilgisi konularının kolaydan zora doğru sıralandığı belirtilmiştir.

4.7. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda Yer Alan Temalara Yönelik Bulgular

Temalar incelendiğinde seçilen konuların bireyin günlük yaşantısıyla da ilişkili olduğunu ayrıca bireyin tüm yönlerinden gelişmesine katkı sağlayacak konular olduğu gözlenmektedir.

Tablo 4. 16. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda Yer Alan Temaların Yeterliliği

	<i>Kesinlikle Katılıyorum</i>		<i>Katılıyorum</i>		<i>Kararsızım</i>		<i>Kesinlikle Katılmıyorum</i>		<i>Katılmıyorum</i>	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda yer alan temalar yeterlidir.	57	7,6	382	50,9	146	19,5	47	6,3	118	15,7
Toplam	f 750				% 100					

Anket çalışmasına katılan öğretmenler “2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda yer alan temalar yeterlidir.” ifadesi ile ilgili %7,6’sı (57) Kesinlikle Katılıyorum,%50,9’u (382) Katılıyorum, %19,5’i (146) Kararsızım, %6,3’ü (47) Kesinlikle Katılmıyorum, %15,7’si (118) Katılmıyorum şeklinde cevaplanmıştır. Bu sonuca göre en fazla oran %50,9 ile Katılıyorum kısmı olduğu için 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda yer alan temaların yeterli olduğu ifade edilmiştir.

4.8. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda Yer Alan Metin ve Metin Türlerine Yönelik Bulgular

Tablo 4. 17. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda Yer Alan Metin ve Metin Türlerinin Uygunluğu

	<i>Kesinlikle Katılıyorum</i>		<i>Katılıyorum</i>		<i>Kararsızım</i>		<i>Kesinlikle Katılmıyorum</i>		<i>Katılmıyorum</i>	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda yer alan metin ve metin türleri sınıf düzeylerine uygundur.	30	4	253	33,7	160	21,3	119	15,9	188	25,1
Toplam	f 750				% 100					

Anket çalışmasına katılan öğretmenler “2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim

Programı’nda yer alan metin ve metin türleri sınıf düzeylerine uygundur.” ifadesi ile ilgili %4’ü (30) Kesinlikle Katılıyorum, %33,7’si (253) Katılıyorum,%21,3’ü (160) Kararsızım, %15,9’u (119) Kesinlikle Katılmıyorum, %25,1’i (188) Katılmıyorum şeklinde cevaplanmıştır. Bu sonuca göre en fazla oran %33,7 ile Katılıyorum kısmı olduğu için 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda yer alan metin ve metin türlerinin sınıf düzeylerine uygunluğu ifade edilmiştir.

Tablo 4. 18. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda Metni Anlamaya Yönelik Kazanımların Sürekliliği

	<i>Kesinlikle Katılıyorum</i>		<i>Katılıyorum</i>		<i>Kararsızım</i>		<i>Kesinlikle Katılmıyorum</i>		<i>Katılmıyorum</i>	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda yer alan metni anlamaya yönelik kazanımlar sürekli tekrarlanmaktadır.	166	22,1	426	56,8	79	10,5	21	2,8	58	7,7
Toplam	f 750				% 100					

Anket çalışmasına katılan öğretmenler “2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda yer alan metni anlamaya yönelik kazanımlar sürekli tekrarlanmaktadır.” ifadesi ile ilgili %22,1’i (166) Kesinlikle Katılıyorum, %56,8’i (426) Katılıyorum, %10,5’i’ (79) Kararsızım, %2,8’i (21) Kesinlikle Katılmıyorum, %7,7’si (58) Katılmıyorum şeklinde cevaplanmıştır. Bu sonuca göre en fazla oran %56,8 ile Katılıyorum kısmı olduğu için 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda yer alan metni anlamaya yönelik kazanımların sürekli tekrarlandığı ifade edilmiştir.

4.9. Ortaokul Türkçe Ders Kitapları ile 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’ndaki Kazanımların Uygunluğuna Yönelik Bulgular

Tablo 4. 19. Ortaokul Türkçe Ders Kitaplarının 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim

Programı Kazanımlarına Uygunluğu

	<i>Kesinlikle Katılıyorum</i>		<i>Katılıyorum</i>		<i>Kararsızım</i>		<i>Kesinlikle Katılmıyorum</i>		<i>Katılmıyorum</i>	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Ortaokul Türkçe ders kitapları 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı kazanımlarına uygundur.	14	1,9	86	11,5	125	16,7	300	40	225	30
Toplam	f 750				% 100					

Anket çalışmasına katılan öğretmenler “Ortaokul Türkçe ders kitapları 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı kazanımlarına uygundur.” ifadesi ile ilgili % 1,9’u (14) Kesinlikle Katılıyorum, %11,5’i (86) Katılıyorum, %16,7’si (125) Kararsızım, %40’ı (300) Kesinlikle Katılmıyorum, %30’u (225) Katılmıyorum şeklinde cevaplanmıştır. Bu sonuca göre en fazla oran %40 ile Kesinlikle Katılmıyorum kısmı olduğu için ortaokul Türkçe ders kitapları 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’nın kazanımlarına göre hazırlanmadığı ifade edilmiştir.

4.10. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’ndaki Değerler ve Yetkinliklere Yönelik Bulgular

Tablo 4. 20. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda Yer Alan Değerler

ile İlgili Katılım Oranı

	<i>Kesinlikle Katılıyorum</i>		<i>Katılıyorum</i>		<i>Kararsızım</i>		<i>Kesinlikle Katılmıyorum</i>		<i>Katılmıyorum</i>	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan değerler , bireyin ahlak gelişimini destekler niteliktedir.	61	8,1	416	55,5	146	19,5	37	4,9	90	12
Toplam	f 750				% 100					

Anket çalışmasına katılan öğretmenler “2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan değerler, bireyin ahlak gelişimini destekler niteliktedir.” ifadesi ile ilgili %8,1'i (61) Kesinlikle Katılıyorum, %55,5'i (416) Katılıyorum, %19,5'i (146) Kararsızım, %4,9'u (37) Kesinlikle Katılmıyorum, %12'si (90) Katılmıyorum şeklinde cevaplanmıştır. Bu sonuca göre en fazla oran %55,5 ile Katılıyorum kısmı olduğu için 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi öğretim Programı'nda yer alan değerlerin, bireyin ahlak gelişimini destekler nitelikte olduğu ifade edilmiştir.

Tablo 4. 21. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda Yer Alan Yetkinlikler ile İlgili Katılım Oranı

<i>Kesinlikle Katılıyorum</i>	<i>Katılıyorum</i>	<i>Kararsızım</i>	<i>Kesinlikle Katılmıyorum</i>	<i>Katılmıyorum</i>
-------------------------------	--------------------	-------------------	--------------------------------	---------------------

	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan yetkinlikler , yeterlidir.	57	7,6	382	50,9	146	19,5	47	6,3	118	15,7
Toplam	f 750		% 100							

Anket çalışmasına katılan öğretmenler “2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan yetkinlikler yeterlidir.” ifadesi ile ilgili %7,6'sı (57) Kesinlikle Katılıyorum,%50,9'u (382) Katılıyorum, %19,5'i (146) Kararsızım, %6,3'ü (47) Kesinlikle Katılmıyorum, %15,7'si (118) Katılmıyorum şeklinde cevaplanmıştır. Bu sonuca göre en fazla oran %50,9 ile Katılıyorum kısmı olduğu için 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan yetkinliklerin yeterli olduğu ifade edilmiştir.

4.11. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki Ölçme Değerlendirme Anlayışına Yönelik Bulgular

Tablo 4. 22. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda Ele Alınan Süreç Temelli Ölçme ve Değerlendirme Anlayış ile ilgili Katılım Oranı

	<i>Kesinlikle Katılıyorum</i>		<i>Katılıyorum</i>		<i>Kararsızım</i>		<i>Kesinlikle Katılmıyorum</i>		<i>Katılmıyorum</i>	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda Benimsenen süreç temelli ölçme anlayışın kullanılması doğru bir yaklaşımdır.	104	13,9	364	48,5	169	22,5	41	5,5	72	9,6
Toplam	f 750		% 100							

Anket çalışmasına katılan öğretmenler “2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda benimsenen süreç temelli ölçme anlayışın kullanılması doğru bir yaklaşımdır. ” ifadesi ile ilgili %13,9'u (104) Kesinlikle Katılıyorum, %48,5'i (364)

Katılıyorum, %22,5'i (169) Kararsızım, %5,5'i (41) Kesinlikle Katılmıyorum, %9,6'sı (72) Katılmıyorum şeklinde cevaplanmıştır. Bu sonuca göre en fazla oran %48,5 ile Katılıyorum kısmı olduğu için 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi öğretim Programı'nda ölçme ve değerlendirmenin süreç temelli olması doğru bir yaklaşım olarak görülmüştür.

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç

Bu araştırmada 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmiştir. Yapılan araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda sonuçlara varılmıştır.

2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programı'na yönelik Türkçe öğretmenlerinin görüşlerine bakıldığında programın genel amaçlar, özel amaçlar, kazanımlar, öğrenme alanları, dil bilgisi alanı, temalar, metin türleri, değerler, yetkinlikler, ölçme ve değerlendirme ile maddelerine olumlu baktığı görülmektedir. Veri toplama aracının maddelerine verilen cevapların çoğunluğuna bakıldığında “Ortaokul Türkçe ders kitaplarının 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı kazanımlarına uygundur.” maddesi hariç “katılıyorum” yönünde olduğu görülmektedir. Verilen bu cevaplar 2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programı'nın genel amaçlar, özel amaçlar, kazanımlar, öğrenme alanları, dil bilgisi alanı, temalar, metin türleri, değerler, yetkinlikler, ölçme ve değerlendirme bakımından yeterli olduğu sonucunu ortaya koymaktadır. “Ortaokul Türkçe ders kitaplarının 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı kazanımlarına uygundur” maddesi ise “katılmıyorum” düzeyindedir. Bu da araştırmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin hazırlanan ortaokul Türkçe ders kitaplarının 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı kazanımlarına göre hazırlanmadığını ifade ettiklerini göstermektedir.

Araştırmada öğretmenlerin 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki amaçlara yönelik maddelere verdikleri cevaplar incelendiğinde “Genel amaçlar, programın hedeflerini ortaya koymada yeterlidir” maddesi ile ilgili katılımcıların %47,2 çoğunluğu “katılıyorum” görüşündeyken “Özel amaçlar programın hedefini ortaya koymada yeterlidir” maddesi ile ilgili katılımcıların %57,6 çoğunluğu “katılıyorum” görüşündedir. Bu verilerden de özel amaçların genel amaçlara göre programın hedefini ortaya koymada daha yeterli olduğu öğretmenler tarafından ifade edilmiştir.

Araştırmada öğretmenlerin 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki kazanımların içeriklerine yönelik maddelere verdikleri cevaplar incelendiğinde en yüksek “katılıyorum” oranına sahip madde “2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan kazanımlar öğrenme-öğretme etkinliklerinde teknolojiyi doğru kullanmayı destekler niteliktedir.” maddesidir. Öğretmenlerin %41,2' çoğunluğu “katılıyorum” düzeyinde görüş bildirmişlerdir. Kazanımların içeriklerine yönelik diğer iki madde olan “2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımlar bireyde Türkçe sevgisini oluşmasını destekler niteliktedir.” ve “2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımlar problem çözebilme, eleştirel düşünmeyi destekler niteliktedir.” maddeleri ile ilgili öğretmenlerin çoğunluğu “katılıyorum” şeklinde görüş belirtse de “kararsızım” şeklinde görüş belirten öğretmenlerin oranı da “katılıyorum” oranına oldukça yakındır. Bu verilerden de kazanımların içeriklerinin teknolojiyi doğru kullanmayı destekler nitelikte olduğu, bireyde Türkçe sevgisini oluşturması ve problem çözebilme, eleştirel düşünmeyi destekler olduğu ile ilgili öğretmenlerimizin tereddütte olduğu anlaşılmaktadır.

Araştırmada öğretmenlerin 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki kazanım sayılarının yeterli olduğu ile ilgili %45,3 çoğunluk “katılıyorum” şeklinde cevap vermiştir. Bu veriden de 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki kazanım sayılarının yeterli olduğu öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Araştırmada öğretmenlerin 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki öğrenme alanına yönelik maddelere verdikleri cevaplar incelendiğinde “2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programında öğrenme alanlarının dört temel beceri (okuma, konuşma, dinleme/ izleme ve yazma) alanına ayrılması yeterlidir” maddesi ile ilgili katılımcıların %37,7 çoğunluğu “katılıyorum” şeklinde görüş bildirmişlerdir. Öğrenme alanları içinde kazanımların yeterliliği bakımından olan en yüksek madde “2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın okuma alanında yer alan kazanımlar öğrenme-öğretme etkinliklerini yönlendirme bakımından yeterlidir.” maddesi olmuştur. Katılımcıların %45,5 çoğunluğu “katılıyorum” şeklinde görüş bildirmişlerdir Katılımcılar öğrenme alanları ile ilgili “2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın dinleme/izleme

alanında yer alan kazanımlar öğrenme-öğretme etkinliklerini yönlendirme bakımından yeterlidir.” maddesi ile ilgili %36,5 katılıyorum, %24 kararsızım şeklinde görüş bildirmişlerdir. “2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’nın konuşma alanında yer alan kazanımlar öğrenme-öğretme etkinliklerini yönlendirme bakımından yeterlidir.” maddesi ile ilgili %34,3 katılıyorum, %19,6 kararsızım şeklinde görüş bildirmişlerdir. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’nın yazma alanında yer alan kazanımlar öğrenme-öğretme etkinliklerini yönlendirme bakımından yeterlidir.” maddesi ile ilgili %35,7 katılıyorum, %22,7 kararsızım şeklinde görüş bildirmişlerdir. Bu verilerden de okuma alanı kazanımlarının öğrenme-öğretme etkinlikleri bakımında diğer alanlara göre daha yeterli olduğu, dinleme/izleme, konuşma ve yazma alanları kazanımlarının yeterliliği konusunda öğretmenlerin tereddütte olduğu anlaşılmaktadır.

Araştırmada öğretmenlerin 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’nın dil bilgisi alanına yönelik maddelere verilen cevaplar incelendiğinde yüksek bir çoğunluk oranının katılıyorum şeklinde olduğu görülmektedir. Dil bilgisi alanı ile ilgili “2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’nın dil bilgisi konularını okuma/yazma alanı kazanımlarıyla ilişkilendirilmesi doğru bir yaklaşımdır.” maddesine katılımcıların %42,7 çoğunluğu “katılıyorum”, “2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda yer alan dil bilgisi konuları sınıf seviyelerine göre kolaydan zora doğru sıralanmıştır.” maddesine ise katılımcıların %48,5 çoğunluğu “katılıyorum” şeklinde görüş bildirmişlerdir. Bu veriler dil bilgisi alanı kazanımlarının diğer alanlarla ilişkilendirilerek verilmesinin uygun bir yaklaşım olduğu öğretmenler tarafından ifade edildiğini göstermektedir. Ayrıca dil bilgisi konularının kolaydan zora doğru sıralandığı ile ilgili de öğretmenler olumlu yönde görüş bildirmişlerdir.

Araştırmada öğretmenler 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’ndaki temaların yeterli olduğu ile ilgili katılımcıların % 50,9 çoğunluğu “katılıyorum” şeklinde cevap vermiştir. Bu veriden de 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı’ndaki temaların yeterli olduğu öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Araştırmada öğretmenlerin 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim

Programı'nın metin ve metin türlerinin yeterliliği ile ilgili maddelere verilen cevaplar incelendiğinde “2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan metin ve metin türleri sınıf düzeylerine uygundur.” maddesi ile ilgili katılımcıların %33,7 çoğunluğu katılıyorum yönünde görüş bildirmişlerdir. Ancak bu madde ile ilgili katılımcıların % 21,3'ü kararsızım yönünde görüş bildirmişlerdir. Bu veriler de bize metin ve metin türlerinin uygunluğu konusunda öğretmenlerinin bir kısmının tereddütte kaldığını göstermektedir. Diğer bir madde olan “2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan metni anlamaya yönelik kazanımlar sürekli tekrarlanmaktadır.” maddesi ile ilgili katılımcıların %56,8 çoğunluğu “katılıyorum” yönünde görüş bildirmişlerdir. Bu verilerden de metin ve metin türlerini anlamaya yönelik kazanımların tekrarlandığı, çeşitlendirilmesi gerektiği öğretmenler tarafından ifade edildiği anlaşılmaktadır.

Araştırmada öğretmenlerin “Ortaokul Türkçe ders kitaplarının 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı kazanımlarına uygundur” maddesine yönelik cevaplar incelendiğinde katılımcıların %40 çoğunluğu katılmıyorum şeklinde görüş bildirmişlerdir. Bu veriler de ders kitaplarının programdaki kazanımlara uygun olarak hazırlanmadığı yönünde öğretmenlerin görüş belirttiğini göstermektedir.

Araştırmada öğretmenlerin 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki değerlerin yeterli olduğu ile ilgili %55,5 çoğunluk “katılıyorum” şeklinde cevap vermiştir. Bu veriden de 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki değerlerin yeterli olduğu öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Araştırmada öğretmenlerin 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki yetkinliklerin yeterli olduğu ile ilgili %50,9 çoğunluk “katılıyorum” şeklinde cevap vermiştir. Bu veriden de 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki yetkinliklerin yeterli olduğu öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

Araştırmada öğretmenlerin 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki ölçme ve değerlendirme ile ilgili maddeye verilen cevap incelendiğinde “2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programında benimsenen süreç temelli ölçme anlayışının baskın olarak kullanılması doğru bir yaklaşımdır.” ifadesine katılımcıların %48,5 çoğunluğu katılıyorum şeklinde görüş bildirmişlerdir. Bu veriden de programda süreç temelli ölçme ve değerlendirme anlayışı olduğu

öğretmenler tarafından ifade edilmiştir.

5.2. Tartışma

Araştırmanın bu bölümünde Türkçe öğretmenlerinin 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'na yönelik görüşleri alınarak elde edilen bulgular alanyazın ışığında tartışılmıştır. Bölümler bulgulardaki başlıklara göre ayrılmıştır.

5.2.1. 2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programı'ndaki Genel/Özel Amaçlara Yönelik Sonuçların Tartışılması

Araştırmada “Genel amaçlar, programın hedeflerini ortaya koymada yeterlidir” ve “Özel amaçlar programın hedefini ortaya koymada yeterlidir” maddeleri ile ilgili katılımcıların çoğunluğu “katılıyorum” cevabını vermiştir. Literatüre bakıldığında Türkçe öğretim programlarının ögeler açısından karşılaştırıldığı görülmektedir. Atik ve Aykaç'ın (2017) çalışmasında da 2009-2015 Türkçe Dersi Öğretim Programları karşılaştırılmıştır. Bu programlar amaçlar bakımından da incelenmiştir. 2009 ve 2015 Türkçe öğretim programlarının genel amaçları incelendiğinde benzer ve farklı ifadeler yer aldığı görülmektedir. “Basılı materyaller ile çoklu medya kaynaklarından bilgiye erişme, bilgiyi kullanma ve üretme becerilerini geliştirmek; duygu ve düşünceleri ile bir konudaki görüşlerini veya tezini sözlü ve yazılı olarak etkili ve anlaşılır biçimde ifade etmelerini sağlamak; çoklu medya ortamlarında aktarılanları sorgulamalarını sağlamak (MEB, 2015)”, 2015 programı genel amaçlarında göze çarpan en önemli farklılık olduğu ifade etmişlerdir. Elde edilen bu bulgular 2015 yılından itibaren kullanılan Türkçe Dersi Öğretim Programlarının amaçlarının bireyin her yönden gelişimini sağlayan, üretici, sorgulayan, kendini ifade edebilen bireyler yetiştirmeyi amaçladığını göstermektedir.

5.2.2. 2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programı'ndaki Kazanımlara Yönelik Sonuçların Tartışılması

Araştırmada kazanım sayılarının yeterliliği ve kazanımların içeriğine yönelik maddelere katılımcıların çoğu “katılıyorum” cevabını vermiştir. Literatüre bakıldığında Direkçi ve Yavuz (2018), 1-8. *Sınıflar Türkçe Dersi Öğretim Programı Kazanımları Sarmal Programlama Yaklaşımı Açısından İncelenmesi* çalışmasında

programda yer alan kazanımların, sarmal programlama yaklaşımına uygun olarak hazırlandığı sonucuna ulaşılmıştır. Esem (2020), çalışmada da Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (Ortaokul) sınıflar düzeyinde öğrencilerin gelişim özellikleri dikkate alınarak eleştirel okumaya yönelik kazanım sayıları artırılabilir kanısına ulaşılmıştır. Durukan (2013), *Öğretmen Görüşleri açısından Türkçe Dersi Öğretim Programı Kazanımları* çalışmada da genel olarak kazanımların açık, faydalı, uygulanabilir, ölçülebilir, seviyeye uygun olduğu belirtilmiştir. Arı (2017), *Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki (Ortaokul) Kazanımlarının Değerlendirilmesi* çalışmada 2017 Programındaki okuma kazanımları ele alınarak incelenmiştir. Sonuç olarak, kazanım yazma sorunlarının olduğu, kazanımların boyutlara yerleştirilmesiyle ve sınıflara dağıtılmasıyla ilgili sorunlar olduğuna ulaşılmıştır. Arcagök (2021), *2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı 6. Sınıf Kazanımlarının Değerlendirilmesi* çalışmada da 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı 6. sınıf kazanımlarının belirli ölçütlere göre değerlendirilmesi yapılmıştır. Sonuç olarak öğretim üyelerinin programın uzak hedeflerine ve eklektik yapısına yönelik kazanımlarda eksiklikler olduğu ifade edilmiştir. Bu bulgular kazanımların sayı bakımından yeterli ancak işlev olarak yetersiz olduğunu göstermektedir. Kazanımların açık, anlaşılır ve sarmal bir anlayışa göre hazırlandığı bazı öğrenme alanlarına ait kazanımlarda eklemeler ve değişikliklerin yapılması gerektiği, iyileştirmeye gidilmesi gerektiğini sonucuna varılabilir.

5.2.3. 2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programı'ndaki Öğrenme Alanlarına Yönelik Sonuçların Tartışılması

Araştırmada 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı' ndaki öğrenme alanlarının dört temel beceri alanına ayrılması yeterlidir.” maddesine yönelik katılımcıların çoğu “katılıyorum” cevabını vermiştir. Bu bölüm ile ilgili diğer maddeler olan dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma alanları kazanımlarının yeterliliğine yönelik maddelere de katılımcıların çoğu “katılıyorum” cevabını vermişlerdir. Literatüre bakıldığında öğrenme alanları ile ilgili birçok çalışma olduğu görülmektedir. Kılıç, F ve Erkal, M (2021). *Ortaokul (5-6-7-8) Türkçe Dersi Öğretim Programları Dinleme/İzleme Kazanımları (2006-2015-2019) ve Metin - Strateji İlişkisinin İncelenmesi* çalışmada Türkçe dersi öğretim programlarındaki (2006,

2015, 2019) dinleme/izleme kazanımlarını incelenmiş ve karşılaştırılmıştır. Araştırmada dinleme /izleme metinlerinde tür açısından eksiklikler olduğu, kazanımların çeşitlendirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır. Çarkıt (2021), *1981 ve 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programlarının Dinleme Eğitimi Açısından Karşılaştırılması* çalışmasında da bu iki program dinleme eğitimi açısından karşılaştırılması yapılmıştır. Araştırmada 1981 Programına göre 2019 Programının dinleme eğitimi açısından daha kapsamlı olduğuna varılmıştır. Okuma alanına yönelik de Direkçi, Şimşek ve Uygun (2020), *Türkçe Öğretmenlerinin Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (2019) Yer Alan Okuryazarlık Becerilerinin Kazandırılmasına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi* çalışmasında Türkçe öğretmenlerinin Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (2019) yer alan okuryazarlık becerilerinin kazandırılmasına ilişkin görüşleri incelenmiştir. Öğretmenlerin okuryazarlık becerilerine gerektiği kadar yer verilmediği, okuryazarlık becerilerinin kazandırılmasına fazla zaman ayrılmadığı ve sonucuna varılmıştır. Söylemez (2018) ise yaptığı araştırma ile farklı bir sonuca ulaşmıştır. 2017 Türkçe Öğretim Programı yazma öğrenme alanında yer alan kazanımlarının problem çözme becerileri açısından yetersiz olduğu sonucuna varmıştır. Bu bulgulara göre öğrenme alanları ile ilgili birçok karşılaştırmalı çalışmaların yapıldığı, öğrenme alanlarına ait farklı kazanımların programda yer alması gerektiği görülmektedir.

5.2.4. 2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programı'ndaki Dil Bilgisi Alanına Yönelik Sonuçların Tartışılması

Araştırmada 2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programı'ndaki dil bilgisi alanına yönelik maddelere katılımcıların çoğu katılıyorum cevabını vermiştir. Katılımcılara göre dil bilgisine yönelik kazanımların okuma ve yazma alanı ile ilişkilendirilmesi katılımcıların çoğu tarafından olumlu görülmüştür. Katılımcıların dil bilgisi konularının(kazanımların) kolaydan zora doğru sıralandığı belirtmişlerdir. Literatüre bakıldığında Atik ve Aykaç'ın (2017) çalışmasında da 2009 ve 2015 Türkçe Programları'nda dil bilgisinin ayrı bir öğrenme alanı olarak ele alınmadığı, diğer öğrenme alanları içinde verildiği ifade edilmiştir. Direkçi ve Yavuz (2018), çalışmasında da kazanımların sarmal bir şekilde oluşturulduğu ifade edilmiştir. Bu verilerden de dil bilgisi alanının ayrı bir alan olarak verilmediği, sezdirilerek konuların

kazandırılmaya çalışıldığı, konuların kolaydan zora doğru sıralandığını söylenebilir.

5.2.5. 2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programı'ndaki Ele Alınan Temalara Yönelik Sonuçların Tartışılması

Araştırmada 2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programı'ndaki ele alınan temaların yeterliliğine yönelik maddeye katılımcıların çoğu “katılıyorum” cevabını vermiştir. Atik ve Aykaç'ın (2017) çalışmasında 2009 ile 2015 Programlarının temaları karşılaştırılmıştır. 2015 programında, temalarda zorunlu ve seçmeli temalar ayırımına gidilmediği tema sayısının azaltıldığı, 7 yeni tema oluşturulduğu, 2009 programının da ise tüm temaların işlenmesi zorunlu kılındığı belirtilmiştir. Programdaki temaların yeterli olduğu ifade edilmiştir. Bu bulgulardan da temaların programlarda yeteri kadar olduğu görülmektedir.

5.2.6. 2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programı'ndaki Metin ve Metin Türlerine Yönelik Sonuçların Tartışılması

Araştırmada metin ve metin türlerinin uygululuğuna yönelik katılımcıların çoğu katılıyorum cevabını verirken metni anlamaya yönelik programda yer alan kazanımların sürekli tekrarlandığı yönde görüş bildirmişlerdir. Literatüre bakıldığında Yavuz (2019), *Türkçe ders kitaplarında yer alan metin türlerinin 2018 Türkçe Öğretim Programına Uygunluğunun İncelenmesi* çalışmasında 5, 6, 7 ve 8. sınıflarda okutulan toplam 7 ders kitabı incelenmiştir. İncelenen kitapların 2018 Türkçe Öğretim Programına uygun olduğu görülmüştür. Bu bulgular programda yer alan metin ve metin türlerinin uygun olduğunu göstermektedir. Metin çalışmalarına yönelik farklı kazanımlara yer verilebilir.

5.2.7. Ortaokul Türkçe Ders Kitaplarındaki Etkinlikler ile 2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programı'ndaki Kazanımların Uygunluğuna Yönelik Sonuçların Tartışılması

Araştırmada ortaokul Türkçe ders kitaplarındaki etkinlikler ile 2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programı'ndaki kazanımların uygunluğuna yönelik maddeye katılımcıların çoğu “katılmıyorum” cevabını vermiştir. Alanyazına bakıldığında Mutlu, Süğümlü ve Çinpolat 'ın (2019) çalışmasında 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programı'na göre

hazırlanan ortaokul Türkçe ders kitaplarının ders hazırlığı açısından olumlu yönlerinin üzerinde, ders işleme süreci açısından olumlu ve olumsuz yönlerine ilişkin eşit düzeyde, ölçme ve değerlendirme açısından olumsuz yönlerinin üzerinde ve metinlerin öğretime uygunluğu açısından ise olumsuz yönlerinin üzerinde öğretmenlerin daha fazla görüş belirttiği ifade edilmiştir.

5.2.8. 2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programı'ndaki Değerler ve Yetkinliklere Yönelik Sonuçların Tartışılması

Araştırmada 2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programı'ndaki değer ve yetkinliklerin yeterliliğine yönelik maddelere katılımcıların çoğu “katılıyorum” cevabını vermiştir. Literatüre bakıldığında Tulumcu ve Tulumcu (2015) çalışmasında İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Dersi Programlarında yer alan değerleri incelemiştir. Çalışmada değerlerin yeterli olduğu Türkçe programlarında en çok sosyal değerlere vurgu yapıldığı ortaya çıkmıştır. Kana ve Kiler'in (2021) çalışmasında ortaokul Türkçe ders kitaplarının öğretim programındaki anahtar yetkinlikler açısından incelenmesi yapılmıştır. Elde edilen bulgulara göre yetkinliklerin, tüm sınıf düzeylerinde metinlere kıyasla daha çok etkinlikler üzerinden gerçekleştiği görülmüştür. Yetkinliklerin dağılımının eşit olmadığı ancak belirlenen 8 yetkinliğin yeterli olduğu sonucuna varılmıştır. Bu verilerden de programdaki değerler ve yetkinliklerin yeterli olduğu görülmektedir.

5.2.9. 2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programı'ndaki Ölçme Değerlendirme Anlayışına Yönelik Sonuçların Tartışılması

Araştırma da “2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda benimsenen süreç temelli ölçme anlayışın kullanılması doğru bir yaklaşımdır” maddesine katılımcıların çoğu “katılıyorum” cevabını vermiştir. Literatüre bakıldığında Yiğit ve Aykaç'ın (2019) çalışmasında da ölçme ve değerlendirme uygulamalarında özellikle birinci, ikinci ve üçüncü sınıflarda süreç ve performans temelli bir yaklaşımın benimsenmesi, ölçme sonunda öğrenci performansı hakkında elde edilen verilerin yargıda bulunmak için değil tanı amaçlı kullanılması gerektiği belirtilmektedir. Bu bulgular 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın ölçme ve değerlendirme anlayışının

süreç temelli olduğunu göstermektedir.

5.3. Öneriler

Bu araştırmanın sonuçlarına göre Türkçe Dersi Öğretim Programı ile ilgili aşağıdaki öneriler sunulabilir;

Öğretmenler, öğrenme alanlarıyla ilgili kazanımların yeterliği konusunda yakın görüş bildirmişlerdir. Ancak dinleme/izleme, konuşma ve yazma alanlarıyla ilgili kararsız kalan öğretmenlerimizin sayısı da oldukça fazladır. Bu durum göz önüne alınarak bu öğrenme alanlarında kazanım iyileştirmeleri yapılabilir.

2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı kazanımlarıyla programa göre hazırlanan ortaokul Türkçe ders kitaplarındaki etkinlikler katılımcılar tarafından uyumlu görülmemiştir. Bu nedenle ders kitapları hazırlanırken kazanımlarına uygun farklı etkinliklere metin sonunda yer verilebilir. Etkinlik çeşitlendirilmesine gidilebilir.

2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan kazanımların problem çözebilme, eleştirel düşünmeyi destekler nitelikte olduğuna yönelik 279 katılımcı katılıyorum derken 203 katılımcı kararsız olduğuna ilişkin birbirlerine yakın görüş bildirmiştir. Bu oranlar ile ilgili kararsız öğretmenlerin de görüşü dikkate alınarak, yaratıcılık, analiz yapma gibi becerilere yönelik kazanım sayılarında ve içeriklerinde iyileştirmeye gidilebilir.

2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan kazanımların bireyde Türkçe sevgisini oluşmasını destekler nitelikte olduğuna yönelik 249 katılımcı katılıyorum ifadesini kullanırken 240 katılımcı kararsızım şeklinde görüş bildirmiştir. Bu oranlar dikkate alındığından ana dil sevgisi kazandırmaya yönelik kazanım ve etkinliklere programda ayrı bir alan ayrılabilir.

2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda metni anlamaya yönelik okuma alanındaki kazanımlarının sürekli tekrarlandığı konusunda Türkçe öğretmenleri yakın görüş bildirmişlerdir. Bu sonuçlara göre okuma alanındaki metni anlamaya yönelik kazanımlarda çeşitliliğe gidilebilir. Kazanımların kapsam geçerliliği artırılabilir.

2019 Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda dinleme/izleme metin türlerine temalarda daha fazla yer verilebilir.

6. KAYNAKÇA

- Arcagök, S., “2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı 6. Sınıf Kazanımlarının Değerlendirilmesi”, *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 9(2), 2021, 589-602.
- Arı, G., “Türkçe Dersi Öğretim Programı’ndaki (Ortaokul) Okuma Kazanımlarının Değerlendirilmesi”, *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 5(4), 2017, 685-703.
- Avcı, İ. M., *Türkçe Öğretim Programı (2018) Bağlamında 5. Sınıf Türkçe Dersi Öğretimine İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesi*, (Yüksek Lisans Tezi), Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Bilimler Enstitüsü, Antalya 2018.
- Atık, S. ve Aykaç, N., “2009 ve 2015 Türkçe Öğretim Programlarının Eğitim Programı Öğeleri Açısından Değerlendirilmesi”, *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2017, 586-607.
- Babadoğan, C., “Eğitim Programlarını Geliştirme Etkinlikleri Üzerine Bir Desenleme”, *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences*, 25 (2) , 2019, 735-742.
- Balcı, A., Coşkun, E., ve Tamer, M., “Cumhuriyet Dönemi Türkçe Dersi Öğretim Programlarının Genel Amaçları Bakımından Değerlendirilmesi”, *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, 1(1), 2012, 1-13.
- Bulut, K., “2006 ve 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programlarının Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi”, *Turkish Journal of Social Research/ Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 23(3), 2019.
- Calp, M. ve Aslan, A., “2011 Dil - Anlatım ve Türk Edebiyatı Dersleri ile 2019 Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programlarının Karşılaştırılması ve Değerlendirilmesi”, *Avrasya Uluslararası Araştırma Dergisi*, Cilt 7, Sayı 19, Haz 2019, 357 – 393.
- Çağlar, M., *“Türkçe Öğretim Programının ve Türkçe Ders Kitabının Dilbilim Açısından İncelenmesi”*, (Yüksek Lisans Tezi), Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Bilimler Enstitüsü, Antalya 2019.

- Çarkıt, C., “1981 ve 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programlarının Dinleme Eğitimi Açısından Karşılaştırılması”, *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Sayı 3, 2021, 827-838.
- Direkci, B. ve Yavuz, “M. 1-8. Sınıflar Türkçe Dersi Öğretim Programı Kazanımlarının Sarmal Programlama Yaklaşımı Açısından İncelenmesi”, *Turkish Studies*, 13(7), 2018, 583-599.
- Direkci, B., Şimşek, B. ve Uygun, M., “Türkçe Öğretmenlerinin Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda (2019) Yer Alan Okuryazarlık Becerilerinin Kazandırılmasına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi”, *Eğitim ve Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 3(1), 2020, 34-49.
- Diren, E., “*Türkçe Öğretim Programı 8.Sınıf Okuma Alanı Kazanımlarının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi (Ankara İli Örneği)*”, (Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara 2010.
- Doğan, H., *Eğitimde Program ve Öğretim Tasarımı*, Ankara Önder Matbaacılık, Ankara 1997.
- Durukan, E., “Öğretmen Görüşleri Açısından Türkçe Dersi Öğretim Programı Kazanımları”, *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(8), 2013.
- Erden, M., *Eğitimde Program Değerlendirme*, Ankara Anı Yayıncılık (3 Baskı), Ankara 1998.
- Esemen, A., “*2019 İlkokul Türkçe Öğretim Programı ve Türkçe Ders Kitaplarının Eleştirel Okuma Becerisi Açısından İncelenmesi*”, (Yüksek Lisans Tezi) Bursa Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa 2020.
- Girgin, Y., “Cumhuriyet Dönemi (1929-1930, 1949, 1981) Ortaokul Türkçe Öğretimi Programlarının İçerik, Genel ve Özel Amaçlarıyla Karşılaştırmalı Gelişim Düzeyi” Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi, *Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2011, 11-26.
- Güzel, A. ve Karadağ, Ö., “Anlatma Becerileri Açısından “Türkçe Dersi Öğretim Programı (6, 7, 8. Sınıflar)’ na Eleştirel Bir Bakış”, *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(1), 2013, 45-52.

- İdi Tulumcu, F. ve Tulumcu., “F. M. İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Dersi Programlarında Yer Alan Değerler” *Değerler Eğitimi Dergisi*, Sayı: 29 Cilt: 13, 2015 535-559.
- Kalaycı, N., ve Yıldırım, N., “Türkçe Dersi Öğretim Programlarının Karşılaştırmalı Analizi (2009-2017-2019)”, *Trakya Eğitim Dergisi*, 10(1), 2020, 238-262.
- Kana, F. ve Kiler, B., “Ortaokul Türkçe Ders Kitaplarının Öğretim Programındaki Anahtar Yetkinlikler Açısından İncelenmesi”, *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 10 (2) , 2021, 741-755.
- Kılıç, F. ve Erkal, M., “Ortaokul (5-6-7-8) Türkçe Dersi Öğretim Programları Dinleme/İzleme Kazanımları (2006-2015-2019) ve Metin-Strateji İlişkisinin İncelenmesi”, *Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(2), 2021, 1-25.
- Kırmızı, F. S. ve Akkaya, N., “Türkçe Öğretim Programında Yaşanan Sorunlara İlişkin Öğretmen Görüşleri”, *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25, 2009, 42-54.
- Kocayığit, A. ve Aykaç, N., “İlkokul Türkçe Öğretim Programının Eğitim Programı Ögeleri Açısından Değerlendirilmesi (1923-2017)”, *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16 (44), 2019, 251-279.
- Kurudayıoğlu, M. ve Soysal, T., “Cumhuriyet Dönemi İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programlarının Söz Varlığının Geliştirilmesi Açısından İncelenmesi” *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 2016, 559-598.
- Kutlubay, H., “1928’den Günümüze Kadar Türkçe Öğretimi Programlarında Dil Bilgisi Öğretiminin Durumu” Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, (Yayınlanmamış Yüksek Lisan Tezi), Denizli 2015.
- MEB, *Müfredat Programı*, Ankara Milli Eğitim Basımevi, Ankara 1929.
- MEB, *Ortaokul Programı*, Ankara Mili Eğitim Basımevi, Ankara 1938.
- MEB, *Ortaokul Programı*, İstanbul Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1962.
- MEB, *Ortaokul Programı*, Ankara Milli Eğitim Basımevi, Ankara 1988.

Menteşe, H., “*Türkçe Dersi Öğretim Programının Öğretmen Görüşlerine Göre İncelenmesi (Aydın ili Örneği)*”(Yüksek Lisans Tezi), Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın 2014.

MEB, *İlköğretim Okulu Programı*, Ankara MEB Yayınları, Ankara 2005

MEB, *İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (1-5. Sınıflar)*. Ankara Devlet Kitapları Müdürlüğü Basım Evi, Ankara 2009.

MEB *Türkçe Dersi (1-8) Sınıflar Öğretim Programı*, Ankara MEB Yayınevi, Ankara 2015.

MEB *Türkçe Dersi (1-8) Sınıflar Öğretim Programı*, Ankara MEB Yayınevi, Ankara 2017.

MEB *Türkçe Dersi (1-8) Sınıflar Öğretim Programı*. Ankara MEB Yayınevi, Ankara 2019.

Mutlu, H. H., Sügümlü, Ü., ve Çinpolat, E., “Türkçe Dersi Öğretim Programı (2018) Temelinde Hazırlanan Ortaokul Türkçe Ders Kitaplarının Öğretmen Görüşleriyle Değerlendirilmesi, *Millî Eğitim Dergisi*, 48(224), 2019, 101-121.

Özdemir, S. M., “Eğitimde Program Değerlendirme ve Türkiye’de Eğitim Programlarını Değerlendirme Çalışmalarının İncelenmesi”, *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Aralık 2009, Cilt: VI, Sayı: II,2019, 126-149.

Sönmez, H., “Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda Duyuşsal Alana Uygun Kazanım Hazırlama”, *Türkiye Eğitim Dergisi*, 5(1), 2019, 216-236.

Şahin, E., “*2017 İlköğretim Türkçe Öğretim Programına İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri (Erzurum ili örneği)*” (Master'sthesis, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü), Erzurum 2019.

Temizyürek F. ve Balcı, A., *Cumhuriyet Dönemi İlköğretim Okullar Türkçe Programları*, Ankara Nobel Akademik Yayıncılık ,Ankara 2015.

TDK, <https://www.tdk.gov.tr/icerik/diger-icerikler/2022-yili>, 2022.

Yavuz, Ö., “*Türkçe ders kitaplarında yer alan metin türlerinin 2018 Türkçe Öğretim Programına Uygunluğunun İncelenmesi*” (Yüksek Lisans Tezi),
Dumlupınar Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kütahya 2019.

EKLER

Bakanlık tarafından alınan izinlerde tezin önceki başlığı olan “1981 Temel Eğitim Okulları Türkçe Eğitim Programı ile 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programı’nın Karşılaştırılması ve 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programı’nın Öğrenme -Öğretme Sürecine Katkısı” ifadesi yer almaktadır. Çalışma için hazırlanan anket soruları ve uygulanacak iller aynı kaldığı için yeniden izin alınmamıştır.

EK.1

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Temel Eğitim Genel Müdürlüğü

Sayı : E-70297673-605.01-39041039
Konu : Araştırma İzin Talebi
(Cansu AYBAR)

15.12.2021

AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : a) 11.10.2021 tarihli ve E-28814003-044-21138 sayılı yazınız.
b) Millî Eğitim Bakanlığının 21.01.2020 tarihli ve 1563890 sayılı Araştırma
Uygulama İzinleri 2020/2 Nolu Genelgesi.

Üniversitenizin Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı, Türkçe Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Cansu AYBAR'ın "1981 Temel Eğitim Okulları Türkçe Eğitim Programı ile 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programının Karşılaştırılması ve 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programının Öğrenme-Öğretme Sürecine Katkısı" konulu araştırma izin talebine ilişkin ilgi (a) yazınız ve ekleri Genel Müdürlüğümüze incelenmiştir.

Söz konusu araştırmanın eğitim ve öğretimi aksatmayacak şekilde **gönüllülük esasına** dayalı olarak uygulanması, uygulamalarda sadece yazımız ekinde gönderilen Ek-1'de yer alan **mühürlü formların** kullanılması, elde edilen kişisel verilerin gizliliğine dikkat edilmesi ve araştırma sonucunda elde edilen raporun, basılı ve dijital ortamda Genel Müdürlüğümüze ivedilikle teslim edilmesi gerekmektedir. Bu çerçevede araştırmanın Genel Müdürlüğümüze bağlı ortaokullarda yürütülmesi uygun görülmüştür.

Bilgilerini ve gereğini rica derim.

Tuncay MORKOÇ
Bakan a.
Genel Müdür V.

Ekler:
1- Mühürlü Formlar
2-Anket Linki

Dağıtım:
Gereği:
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Rektörlüğüne
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

Bilgi:
Ankara, Denizli, Gaziantep, Trabzon
İstanbul, Ağrı ve Antalya Valiliğine
(İl Millî Eğitim Müdürlüğü)

EK 2.

T.C.
AĞRI VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-68513552-605.01-39388782
Konu : Araştırma İzin Talebi
(Cansu AYBAR)

20.12.2021

DAĞITIM YERLERİNE

Millî Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğünün *Araştırma İzin Talebi (Cansu AYBAR)* ile ilgili 15.12.2021 tarih ve 39041039 sayılı yazıları yazımız ekinde gönderilmiştir. Gereğini ekli Bakanlık yazıları doğrultusunda yapılması hususunda;
Bilgileriniz rica ederim.

Hasan KÖKREK
Vali a.
Millî Eğitim Müdürü

Ek: 1 Adet Yazı ve Ekleri

Dağıtım:

7 İlçe Kaymakamlığına
Merkezde Bulunan Tüm Ortaokul Okul Müdürlüklerine

EK 3.

T.C.
ELEŞKİRT KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-53012941-605.01-39432244
Konu : Araştırma Uygulama İzni
Cansu AYBAR

21.12.2021

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi :20.12.2021 tarihli E-68513552-605.01-39388782 sayılı yazı.

Ağrı Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğünün "Araştırma Uygulama İzni" konulu yazısı yazımız ekinde gönderilmiştir.

Gereğini bilginize rica ederim.

Erol İSEN
İlçe Milli Eğitim Şube Müdürü

Ek
Resmi yazı ve ekleri

EK.4

2019 TÜRKÇE ÖĞRETİM PROGRAMININ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

Sayın Katılımcı,

Bu anket, 2019(Ortaokul) Türkçe Öğretim Programı'na ilişkin öğretmen görüşlerini almak üzere hazırlanmıştır. Çalışmamızda 2019 (Ortaokul) Türkçe Öğretim Programı'na yönelik sorulara cevap aranmıştır. Elde edilecek bilgiler bilimsel bir araştırmaya veri oluşturmak amacıyla kullanılacaktır. İsim belirtmenize gerek yoktur. Görüşme formunda yer alan sorulara içtenlikle ve hiçbir soruyu atlamadan yanıt vermeniz araştırmanın bilimsel geçerliliği ve güvenilirliği açısından büyük önem taşımaktadır.

Zaman ayırarak çalışmamıza katkı sağladığınız için teşekkür ederiz.

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi
Türkçe Öğretmenliği Bölümü
Yüksek Lisans Öğrencisi
Türkçe Öğretmeni
Cansu AYBAR

Cinsiyet: Kadın () Erkek ()

Meslekte kaçınıcı yılınız: 1-5 yıl arası () 6-10 yıl arası () 11 yıl ve üstü ()

<i>Maddeler / Sorular</i>	<i>Kesinlikle Katılıyor</i>	<i>Katılıyor</i>	<i>Kararsız</i>	<i>Kesinlikle Katılmıyor</i>	<i>Katılmıyor</i>
1. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan genel amaçlar, programının hedeflerini ortaya koymada yeterlidir.					
2. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan özel amaçlar, programının hedeflerini ortaya koymada yeterlidir.					
3. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan kazanımlar içerik ve sayı bakımından yeterlidir.					
4. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan kazanımlar bireyde Türkçe sevgisini oluşmasını destekler niteliktedir.					
5. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan kazanımlar öğrenme-öğretme etkinliklerinde teknolojiyi doğru kullanmayı destekler niteliktedir.					
6. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan kazanımlar problem çözebilme, eleştirel düşünmeyi destekler niteliktedir.					
7. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda öğrenme alanlarının dört temel beceri (okuma, konuşma, dinleme/ izleme ve yazma) alanına ayrılması yeterlidir					
8. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın dinleme/izleme alanında yer alan kazanımlar öğrenme-öğretme etkinliklerini yönlendirme bakımından yeterlidir.					
9. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın konuşma alanında yer alan kazanımlar öğrenme-öğretme etkinliklerini yönlendirme bakımından yeterlidir.					
10. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın okuma alanında yer alan kazanımlar öğrenme-öğretme etkinliklerini yönlendirme bakımından yeterlidir.					

11. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın yazma alanında yer alan kazanımlar öğrenme-öğretme etkinliklerini yönlendirme bakımından yeterlidir.					
12. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın dil bilgisi konuların okuma/yazma alanıyla ilişkilendirilmesi doğru bir yaklaşımdır.					
13. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan dil bilgisi konuları sınıf seviyelerine göre kolaydan zora doğru sıralanmıştır.					
14. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan temalar yeterlidir.					
15. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda ele alınan metin ve metin türleri sınıf düzeylerine uygundur.					
16. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan metni anlamaya yönelik kazanımlar sürekli tekrarlanmaktadır.					
17. Ortaokul Türkçe ders kitapları 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı kazanımlarına uygundur					
18. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan değerler, bireyin ahlak gelişimini destekler.					
19. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan yetkinlikler, yeterlidir.					
20. 2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda benimsenen süreç temelli ölçme anlayışının baskın olarak kullanılması doğru bir yaklaşımdır.					

2019 (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı ile ilgili eklemek istediklerinizi yazabilirsiniz. Ankete katıldığınız için teşekkür ederiz.

